

Osnovna šola Ormož

Osnovna šola Ormož

SMO

FUNKCIONALNO

PISMENI?

~ RAZISKOVALNA NALOGA ~

INTERDISCIPLINARNO PODROČJE

Mentorici:

Mirjana Meško, prof.

Mojca Bauman Kralj, prof.

Avtorici:

Zala Ledinšek

Janja Zadravec

Marec 2012

»Slišim in pozabljam.
Vidim in si zapomnim.
Delam in razumem.
Ni pomembno,
kako dolgo hodim,
glavno je,
kje se ustavim.«

Konfucij

ZAHVALA

Za pomoč pri raziskovalni nalogi se zahvaljujema najinima mentoricama Mirjani Meško, prof. angleščine in biologije, in Mojci Bauman Kralj, prof. angleščine in pedagogike, ki sta nama vedno nudili pomoč in naju usmerili na poti k pravilni rešitvi. Približali sta nama svet raziskovanja problema, naju bodrili in bili steber opore pri razreševanju problemov. Posebna zahvala gre Danijelu Korparju, ki je pomagal pri grafičnem oblikovanju raziskovalne naloge. Mag. Ireni Kandrič Koval se zahvaljujema za lektoriranje najine raziskovalne naloge in mentoricama za lektoriranje angleške različice raziskovalne naloge. Iskreno se še zahvaljujema vsem anketirancem v Sloveniji in na Norveškem ter spletnemu portalu <http://www.1ka.si/>.

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD Raziskovalna naloga, OŠ Ormož, 2011/2012

KG funkcionalna pismenost / splošna pismenost / informacijska pismenost / osnovnošolci / upokojeanci / okolje

AV LEDINŠEK Zala, ZADRAVEC Janja

SA MEŠKO Mirjana, BAUMAN KRALJ Mojca

KZ 2250 Ptuj, Slovenski trg 6

ZA ZRS Bistra Ptuj

LI 2012

IN SMO FUNKCIONALNO PISMENI?

TD raziskovalna naloga

OP 52 s., 7 tab., 48 graf., 7 sl., 1 pril., 12 vir.

IJ sl, en

JI sl, en

Slika 1: Logotip projekta medgeneracijski pristop za zmanjševanje funkcionalne nepismenosti

POVZETEK

V raziskovalni nalogi *Smo funkcionalno pismeni?* sva predstavili aktualni tematiko današnjega sveta. Raziskali sva sam pojem funkcionalna pismenost, poglobili sva se v splošno in informacijsko pismenost v Sloveniji in po svetu. V raziskovanje naju je privedlo dejstvo, da je najina šola vključena v slovensko- norveški projekt Medgeneracijski pristop za zmanjševanje funkcionalne nepismenosti ter da bo najina raziskovalna naloga platforma za projektne aktivnosti. Raziskali sva poznavanje pojma funkcionalna pismenost, s pogostostjo opravljanja določenih trditev in rabo pomoči sva pridobili podatke o splošni in informacijski pismenosti. Dobljene podatke sva primerjali med slovenskimi in norveškimi učenci in upokojevc, med mariborskimi in ormoškimi učenci ter znotraj občine Ormož glede na starost, izobrazbo in znanje angleščine. V raziskovalni nalogi sva uporabili metodo analize virov in izvedli anketo med najinimi vrstniki na OŠ Ormož in OŠ Kamnica. Anketo sva prav tako izvedli v ormoški knjižnici in v domu ostarelih. Spletna anketa v angleškem jeziku je bila izvedena na Norveškem v osnovni šoli in v domu ostarelih. V sklopu raziskovalne naloge sva izvedli intervju. Ugotovili sva, da so v največji meri splošno pismeni mlajši zaposleni, anketiranci z univerzitetno izobrazbo ter da imajo slovenski osnovnošolci bolj razvito splošno pismenost v primerjavi z norveškimi osnovnošolci. V največji meri so informacijsko pismeni mlajši zaposleni z univerzitetno izobrazbo in univerzitetno izobraženi anketiranci. Informacijsko bolj pismeni so slovenski osnovnošolci.

Ključne besede: funkcionalna pismenost, splošna pismenost, informacijska pismenost, osnovnošolci, upokojevc, okolje

ABSTRACT

Research assignment *Are we functionally literate?* presents a current topic of today's world. We studied the very concept of functional literacy, divided it into general and information literacy and researched it in Slovenia and around the world. The fact that led us into this field of research was our school's involvement in a Slovene - Norwegian project called Intergenerational approach to reducing functional illiteracy and the fact that our research will be a platform for project activities. We explored the respondents' knowledge on functional literacy and with certain claims obtained information for measuring functional literacy. The data was compared between Slovene and Norwegian pupils and seniors, between Maribor's and Ormož's pupils and within Ormož's respondents according to age, education and knowledge of English. We used the method of source analysis and conducted a survey among our peers in elementary schools Ormož and Kamnica. Survey was also carried out in Ormož's library and in the home for the elderly. An online survey in English was conducted in Norway in elementary school and in the home for the elderly. Within the research we conducted an interview. We found that the greatest general literacy is among younger employees, respondents with university education and that Slovenian pupils are more generally literate compared to Norwegian pupils. The most information literate are younger employees and university-educated respondents. Information literacy is more present among Slovene pupils.

Key words: functional literacy, general literacy, information literacy, elementary school pupils, pensioners, environment

KAZALO

1. UVOD	7
2. METODOLOGIJA IN HIPOTEZE DELA	8
2.1. Hipoteze	8
2.2. Metode dela	8
2.2.1. Pregled objav	8
2.2.2. Anketa	8
2.2.3. Metoda statistične obdelave podatkov	10
2.2.4. Intervju	10
3. PISMENOST	12
3.1. Definicije pismenosti	12
3.2. Vrste pismenosti	
4. FUNKCIONALNA PISMENOST	13
4.1. Splošna pismenost	14
4.2. Informacijska pismenost	14
4.3. Funkcionalna pismenost v Sloveniji	15
4.3.1. Mednarodna raziskava Pismenost odraslih v Sloveniji	15
4.3.2. Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije	15
4.3.3. Nacionalna strategija za razvoj pismenosti	15
4.4. Funkcionalna pismenost v svetu	16
4.5. Funkcionalna pismenost v očeh politike	17
5. EKSPERIMENTALNI DEL	18
5.1. Rezultati in analiza ankete	18
5.1.1. Primerjava splošne in informacijske pismenosti	41
6. DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK	45
7. LITERATURA	48
PRILOGE	49

KAZALO TABEL

Tabela 1: Ustrezni in neustrezni odgovori na vprašanje: Kaj je funkcionalna pismenost?	21
Tabela 2: Samostojna ocena sposobnosti slovenskih osnovnošolcev.....	28
Tabela 3: Samostojna ocena sposobnosti norveških osnovnošolcev.....	28
Tabela 4: Samostojna ocena sposobnosti ormoških osnovnošolcev	29
Tabela 5: Samostojna ocena sposobnosti mariborskih osnovnošolcev	29
Tabela 6: Samostojna ocena sposobnosti slovenskih upokojencev.....	30
Tabela 7: Samostojna ocena sposobnosti slovenskih upokojencev.....	30

KAZALO SLIK

Slika 1: Logotip projekta medgeneracijski pristop za zmanjševanje funkcionalne nepismenosti.....	2
Slika 2: Anketiranje učencev 8. razreda OŠ Ormož.....	9
Slika 3: Izvajanje ankete v Knjižnici Franca Ksavra Meško.....	9
Slika 4: Plakat, ki je vabil anketirance v Knjižnici.....	9
Slika 5: Izvajanje ankete v Centru starejših občanov Ormož	9
Slika 6: Anketni vprašalnik.....	10
Slika 7: Spletni vprašalnik – angleška različica (www.1ka.si/11318).....	10

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Država bivanja anketirancev.....	18
Graf 2: Starost anketirancev glede na državo bivanja.....	18
Graf 3: Starost anketirancev glede na občino bivanja	19
Graf 4: Starost anketirancev glede na spol.....	19
Graf 5: Izobrazba anketirancev v občini Ormož.....	20
Graf 6: Izobrazba anketiranih upokojencev	20
Graf 7: Ustreznost odgovorov na vprašanje: Kaj je funkcionalna pismenost?.....	21
Graf 8: Pogostost rabe pomoči slovenskih osnovnošolcev	22
Graf 9: Pogostost rabe pomoči norveških osnovnošolcev	22
Graf 10: Pogostost rabe pomoči ormoških osnovnošolcev	23
Graf 11: Pogostost rabe pomoči mariborskih osnovnošolcev.....	23
Graf 12: Pogostost rabe pomoči slovenskih upokojencev	24
Graf 13: Pogostost rabe pomoči norveških upokojencev.....	24
Graf 14: Pogostost opravljanja dejavnosti slovenskih osnovnošolcev	25
Graf 15: Pogostost opravljanja dejavnosti norveških osnovnošolcev	25
Graf 16: Pogostost opravljanja dejavnosti ormoških osnovnošolcev.....	26
Graf 17: Pogostost opravljanja dejavnosti mariborskih osnovnošolcev.....	26

Graf 18: Pogostost opravljanja dejavnosti slovenskih upokojencev	27
Graf 19: Pogostost opravljanja dejavnosti norveških upokojencev.....	27
Graf 20: Posedovanje računalnika pri.....	31
Graf 21: Posedovanje računalnika pri.....	31
Graf 22: Domači internetni dostop pri osnovnošolcih glede na občino bivanja	31
Graf 23: Domači internetni dostop pri osnovnošolcih glede na državo bivanja	31
Graf 24: Pogostost rabe računalnika slovenskih osnovnošolcev	32
Graf 25: Pogostost rabe računalnika norveških osnovnošolcev.....	32
Graf 26: Pogostost rabe računalnika ormoških osnovnošolcev	33
Graf 27: Pogostost rabe računalnika mariborskih osnovnošolcev	33
Graf 28: Pogostost rabe računalnika slovenskih upokojencev.....	34
Graf 29: Pogostost rabe računalnika norveških upokojencev.....	34
Graf 30: Pogostost rabe interneta slovenskih osnovnošolcev	35
Graf 31: Pogostost rabe interneta norveških osnovnošolcev	35
Graf 32: Pogostost rabe interneta ormoških osnovnošolcev	36
Graf 33: Pogostost rabe interneta mariborskih osnovnošolcev.....	36
Graf 34: Pogostost rabe interneta slovenskih upokojencev	37
Graf 35: Pogostost rabe interneta norveških upokojencev.....	37
Graf 36: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi omogočili, ...	
da naredim več v krajšem času«.....	38
Graf 37: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi omogočili, ...	
da lažje dobim koristne informacije«	38
Graf 38: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi pomagali komunicirati z drugimi ljudmi«.....	39
Graf 39: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi pomagali	
pri doseganju šolskih, poklicnih ciljev«	39
Graf 40: Strinjanje s trditvijo »Z uporabo računalnikov je postalo moje življenje bolj stresno«	40
Graf 41: Strinjanje s trditvijo »Rad bi videl, da mi ne bi bilo treba	
uporabljati računalnika vsak dan «.....	40
Graf 42: Pogostost rabe pomoči pri izpolnjevanju.....	41
Graf 43: Sposobnost uporabe mobilnega telefona glede na spol	41
Graf 44: Pogostost rabe pomoči pri izpolnjevanju obrazcev in prijavnice v Ormožu	42
Graf 45: Ocena sposobnosti uporabe mobilnega telefona v Ormožu glede na starost	42
Graf 46: Pogostost rabe pomoči pri izpolnjevanju obrazcev	
in prijavnice v Ormožu glede na izobrazbo.....	43
Graf 47: Ocena sposobnosti uporabe mobilnega telefona v Ormožu glede na izobrazbo	43
Graf 48: Ocena znanja angleščine v Ormožu.....	44

1. UVOD

My own experience with functional illiteracy

A while ago, my grandmother began to have a sudden interest in technology, namely the computer. Since she had little time with all the housework on her hands and grandpa was too busy with other things to actually help her, I offered to teach her the basics. She accepted and we started with making her an email account and I quickly noticed she looked absolutely confused. Grandma told me they didn't learn English at school and that she understood very little of the language, which turned out to be a big problem, since few of the websites on the internet were in Slovene. As soon as she made an email account, she also asked if I could make her a Facebook, and so I did. But a few weeks later she called me that she forgot her username and password and that she was unable to access her account because she did not understand the language in which the site was written in. She also did not understand some of the symbols, did not know how to open chat windows and new tabs, nor did she know how to bookmark sites or zoom in and out. I had to help her learn all of these things, but due to having little to no contact with computers beforehand she quickly gave up on those things. We are still trying to find her email password, though.

Zala

Ta zgodba in dejstvo, da aktivno sodelujeva v regionalnem mednarodnem projektu Intergenerational approach to reduce functional illiteracy¹ med Slovenijo in Norveško, v katerem sodeluje naša Osnovna šola Ormož, Center starejših občanov Ormož in Knjižnica Franca Ksavra Meško pod okriljem programa Comenius Regio partnerstva², naju je pripeljala do tega, da se lotiva raziskovalne naloge s to tematiko. Kaj sploh pomeni, da smo funkcionalno pismeni? Raziskali sva pojem funkcionalna pismenost in različne vrste pismenosti; splošno in informacijsko. Zanimalo naju je, kako so različne generacije pismene na katerem področju. Raziskali sva obe vrsti funkcionalne pismenosti v najini generaciji osmošolcev, srednješolski generaciji, študentski generaciji, generaciji mlajših zaposlenih, starejših zaposlenih, brezposelnih in pri upokojencih. Primerjalno raziskavo sva izvedli v ruralnem (Ormož) in urbanem (Maribor) okolju. Zavedali sva se, da morava doseči zastavljene cilje, saj bo najina raziskovalna naloga posnetek dejanskega stanja funkcionalne pismenosti med osmošolci na Štajerskem in posnetek stanja med preostalimi generacijami na občinski ravni. Najina anketa je bila uporabljena v Kvinnheradu, Norveška in nama je služila kot osnova za primerjalno analizo med državama. Upoštevajoč to dejstvo, je raziskovalna naloga zapisana v slovenskem in angleškem jeziku. Če se bodo najine hipoteze izkazale za resnične, potem nama bo ta projekt omogočil, da bova naredili naslednji korak in prešli od raziskovanja k razreševanju ugotovljenega problema. Sledila bo izmenjava dobre prakse med državama.

¹ Medgeneracijski pristop za zmanjševanje funkcionalne nepismenosti

² <http://www.comenius.si/vzu/comenius/regio.aspx>

2. METODOLOGIJA IN HIPOTEZE DELA

2.1. Hipoteze

Pred začetkom najine raziskovalne naloge sva predvidevali, da:

H1: Informacijska pismenost doseže najvišjo stopnjo med osnovnošolci in mlajšimi zaposlenimi.

H2: Splošna pismenost doseže najvišjo stopnjo med starejšimi zaposlenimi in upokojeanci.

H3: Mlajši zaposleni imajo skupno gledano najbolj razviti obe vrsti funkcionalne pismenosti izmed vseh starostnih skupin.

H4: Upokojeanci imajo skoraj v večini bolj razvito splošno pismenost in najmanj razvito informacijsko pismenost med vsemi skupinami.

H5: Glede na to, da je Norveška gospodarsko dominantna, predvidevava, da je informacijska pismenost tam višja v primerjavi s Slovenijo.

H6: Informacijska pismenost je večja v urbanem okolju. Splošna pismenost se ne razlikuje glede na okolje.

H7: Znanje angleškega jezika se večja z izobrazbo.

H8: Veliko anketirancev ni seznanjenih s pojmom funkcionalna pismenost.

2.2. Metode dela

2.2.1. Pregled objav

Funkcionalna pismenost je obširen pojem, ki sva ga raziskali v knjižni in elektronski literaturi. Na podlagi te literature, ki je navedena v poglavju literatura, sva prepoznali osnovne gradnike najine raziskovalne naloge in imeli teoretsko izhodišče za oblikovanje kompetentne ankete.

2.2.2. Anketa

V mesecu januarju 2012 sva izvedli anketo. Anketa je bila izvedena v Sloveniji in na Norveškem v papirni in spletni obliki na spletni povezavi www.1ka.si/a/11318. V Sloveniji sva anketirali učence 8. razreda (13-letnike) Osnovne šole Ormož in Osnovne šole Kamnica. Vzorce anket srednješolcev, študentov, mlajših zaposlenih, starejših zaposlenih, brezposelnih oseb in starostnikov smo pridobili med uporabniki Knjižnice Franca Ksavra Meško. Anketirali sva tudi starostnike Centra starejših občanov Ormož. Na Norveškem je potekalo anketiranje pri učencih Osnovne šole Malmanger in Rosendal ungdomsskule, prav tako pri 13-letnikih, v knjižnici v Kvinnherad ter v domu starejših občanov Rosendalstunet, enake starostne skupine kot v Sloveniji. Vprašanja so bila izbirnega tipa in lestvična ter eno odprto vprašanje. Ker sva želeli, da bi z anketo pridobili kompetentne rezultate, sva jih adaptirali po sledečih vzorcih:

- Skubic, D. (2010). Funkcionalna pismenost bodočih vzgojiteljev ter učiteljev razrednega pouka.
- Lavtar, D. (2003). Informacijska pismenost. Diplomsko delo.

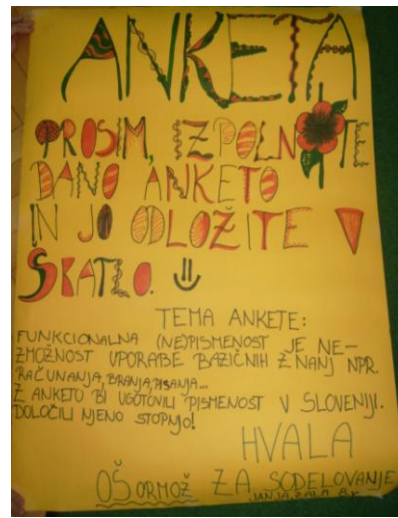
Vzorec ankete je priložen v prilogi.

Slika 2: Anketiranje učencev 8. razreda OŠ Ormož

Slika 3: Izvajanje ankete v Knjižnici Franca Ksavra Meška

Slika 4: Plakat, ki je vabil anketirance v knjižnici

Slika 5: Izvajanje ankete v Centru starejših občanov Ormož

ANKETA: SMO FUNKCIONALNO PISMENI?

Prebrskajni, vsa besedila in tabele (vključno s tabelami) in delovna zbirka naloga na temo *Smo funkcionalno pisмени*, ki je pred vami, predstavlja oblikovni del naloge naloga. Prebrskajni, da odgovorite na spodnja vprašanja anonimno.

Mestnina: Ormož, kraj: Ormož

1. Država bivanja: (obkrožite)

a) Slovenija   b) Norveška

2. Občina bivanja: (obkrožite)

a) Občina Ormož   b) Občina Ptuj   c) Občina Maribor   d) obč.

3. Starost (obkrožite):

a) osnovnošolec   b) srednješolec   c) študent   d) nezaposelna oseba
e) mlajši zaposleni (do 39 let)   f) starejši zaposleni (nad 40 let)   g) upokojenec

4. Spol: a) moški   b) ženski

5. Izobrazba (odgovorjajo le mlajši in starejši zaposleni ter upokojenca) (obkrožite):

a) dokončana osnovna šola (I. stopnja)
b) dokončana osnovna šola (II. stopnja)
c) mlajša poklicna srednja šola (3-letna) (III. stopnja)
d) srednja poklicna srednja šola (4-letna) (IV. stopnja)
e) tehniška srednja šola ali gimnazija (V. stopnja)
f) visokošolsko izobrazbo (VI. stopnja)
g) univerzitetno izobrazbo (VII. stopnja)
h) magistrski ali doktorski študij (VIII. stopnja)

6. Kaj je po vašem mnenju funkcionalna pismenost? (zapišite)

7. Kako pogosto potrebujete pomoč oziroma razlago pri: (obkrožite)

	1 - nikoli	2 - redko	3 - občasno	4 - pogosto	5 - vedno
a) branje in razumevanje obsežnih besedil	1	2	3	4	5
b) branje in razumevanje uradnih in uradnih, uradnih občil	1	2	3	4	5
c) uporabo računalniškega programske opreme	1	2	3	4	5
d) branje in razumevanje besedil in uporabo aplikativ in programov	1	2	3	4	5
e) branje in razumevanje besedil in priložnosti in priložnosti in tehničnih objav	1	2	3	4	5
f) opravljanje osnovnih matematičnih operacij, to je seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje	1	2	3	4	5
g) pisano besedilo obem	1	2	3	4	5

8. Kako pogosto v vsakdanjem življenju opravljate naslednje: (obkrožite)

	1 - nikoli	2 - redko	3 - občasno	4 - pogosto	5 - vedno
a) obiščete javno knjižnico	1	2	3	4	5
b) gredo v knjižnico, gledalnice ali na koncert	1	2	3	4	5
c) si ogledate opremo ali druge stvari na spletni strani	1	2	3	4	5
d) pišete besedilo (svoje, poslovno, ... in tako	1	2	3	4	5
e) obiščete knjžnico (spletno knjžnico - storitvo)	1	2	3	4	5
f) obiščete spletno knjžnico	1	2	3	4	5

9. Na splošno ocenite naslednje sposobnosti, ki jih potrebujete v vsakdanjem življenju: (obkrožite)

	1 - zelo slabo	2 - slabo	3 - dobro	4 - izredno dobro	5 - odlično
a) vaše branje sposobnosti v slovenščini	1	2	3	4	5
b) vaše sposobnosti pisanja v slovenščini	1	2	3	4	5
c) vaše sposobnosti uporabe programov za pisanje besedil (npr. Microsoft Word)	1	2	3	4	5
d) vaše sposobnosti uporabe programov za risovanje tabel in grafov (npr. Microsoft Excel)	1	2	3	4	5
e) vaše sposobnosti uporabe tiskalnice	1	2	3	4	5
f) vaše sposobnosti uporabe mobilnega telefona	1	2	3	4	5
g) vaše sposobnosti uporabe digitalnega fotografa	1	2	3	4	5
h) vaše sposobnosti uporabe skeniranja	1	2	3	4	5
i) vaše sposobnosti uporabe interneta	1	2	3	4	5
j) vaše sposobnosti uporabe tiskalnice	1	2	3	4	5

10. Imate doma osebni ali personalni računalnik? (obkrožite) a) DA   b) NE

11. Kako pogosto uporabljate osebni računalnik za: (obkrožite)

	1 - nikoli	2 - nekajkrat na teden	3 - enkrat na teden	4 - nekajkrat na teden	5 - dnevno
a) pisanje in urejanje besedil (npr. Microsoft Word)	1	2	3	4	5
b) urejanje grafov, oblikovanje slik, predstavitvi (npr. Microsoft PowerPoint)	1	2	3	4	5
c) urejanje in urejanje glasbe	1	2	3	4	5
d) predstavitve informacij na CD/DVD-ju (npr. predstavitve glasbe, gledalnice filmov)	1	2	3	4	5
e) urejanje računalniških iger	1	2	3	4	5

12. Imate doma dostop do interneta? (obkrožite) a) DA   b) NE

13. Kako pogosto uporabljate internet za: (obkrožite)

	1 - nikoli	2 - nekajkrat na teden	3 - enkrat na teden	4 - nekajkrat na teden	5 - dnevno
a) urejanje besedil (npr. Microsoft Word)	1	2	3	4	5
b) urejanje in urejanje glasbe	1	2	3	4	5
c) urejanje informacij na CD/DVD-ju (npr. predstavitve glasbe, gledalnice filmov)	1	2	3	4	5
d) urejanje računalniških iger	1	2	3	4	5

14. Kako močno se strinjate s spodaj navedenimi ugotovitvami? (obkrožite)

	1 - močno se ne strinjam	2 - se ne strinjam	3 - mi ni strinjajše, mi ni	4 - se strinjam	5 - močno se strinjam
a) Računalnik doma omogoča, da naredim več v urahem času	1	2	3	4	5
b) Računalnik mi omogoča, da lahko dobim potrebne informacije	1	2	3	4	5
c) Računalnik doma pomaga komunicirati z drugimi ljudmi	1	2	3	4	5
d) Računalnik mi omogoča, da dobim potrebne informacije	1	2	3	4	5
e) Uporaba računalnikov in portalov mi daje več možnosti	1	2	3	4	5
f) Nad bi videl, da mi ne bi bilo treba uporabiti računalnika vsak dan	1	2	3	4	5

Slika 6: Anketni vprašalnik

The image shows two screenshots of the online survey. The left screenshot displays the title 'ARE WE FUNCTIONALLY LITERATE?' and the first four questions regarding country, municipality, age, and gender. The right screenshot shows questions 10 through 14, which focus on computer and internet usage frequency and attitudes towards technology.

Slika 7: Spletni vprašalnik – angleška različica (www.1ka.si/11318)

2.2.3. Metoda statistične obdelave podatkov

Metodo statistične obdelave podatkov sva uporabili za analizo rezultatov ankete. Program Microsoft Excel bo služil za izrisovanje grafov. V pomoč pri analizi podatkov nama bo prav tako služil portal www.1ka.si, na njihovi strani je bila spletna anketa tudi izvedena.

2.2.4. Intervju

V mesecu marcu (12. – 16. 3.) 2012 se je v Ormožu odvijalo mednarodno srečanje v okviru projekta Medgeneracijski pristop za zmanjševanje funkcionalne nepismenosti, kjer sva imeli

priložnost intervjuvati koordinatorja tega projekta v Kvinnheradu na Norveškem g. Leifa K. Kongestøl. Zanimalo naju je stanje funkcionalne pismenosti na Norveškem.

1. Zakaj je Norveška izbrala funkcionalno pismenost za temo skupnega projekta?

Ko smo pričeli s projektom, je bil to projekt med zdravstvenim sektorjem in šolstvom. Hoteli smo najti področje, ki bi bilo koristno za zdravstveni sektor kot tudi za šolstvo. Prebirali smo cilje zastavljene v učnem načrtu pri nas na Norveškem in smo ugotovili, da bralna sposobnost naših učencev ni zadovoljiva, hkrati pa tudi funkcionalna pismenost. Prišli smo do ugotovitve, da bi bil projekt, v katerem bi naši učenci razvijali bralne sposobnosti izven šole, zelo koristen.

2. Kakšno je stanje funkcionalne pismenosti na Norveškem?

Splošne statistike glede na raziskavo PISA kažejo, da se bralne sposobnosti Norvežanov izboljšujejo, vendar rezultati še vedno niso zadovoljivi. To področje želimo izboljšati.

<i>Test bralnih sposobnosti</i>		
<i>Norveška</i>	<i>503 točk</i>	<i>19 več od leta 2006</i>
<i>Slovenia</i>	<i>483 točk</i>	<i>11 točk manj od leta 2006</i>

---

3. Katere starostne skupine so informacijsko bolj pismene?

Norveški otroci pričnejo z učenjem računalniških sposobnosti že v zgodnjem otroštvu. V šoli pričnejo z uporabo računalnika v prvem razredu in ga skozi celotno šolanje uporabljajo kot eno izmed aktivnosti pri pouku. V osmem razredu si trije učenci delijo dostop do enega računalnika. Z vstopom v srednjo šolo pridobijo lasten prenosni računalnik za uporabo v šoli. Vse starostne skupine so kompetentne, kar se tiče uporabe računalnika.

4. Katere starostne skupine so splošno pismene?

Vse starostne skupine.

5. Kakšne rezultate pričakujete iz te raziskave? Kdo je bolj funkcionalno pismen: Slovenci ali Norvežani?

Na Norveškem ugotavljamo, da ima bogastvo posledice, ki se realizirajo kot način življenja, pri katerem smo fizično in mentalno leni. Norveški učenci se borijo s pomanjkanjem motivacije, ki lahko vodi v zmanjšanje funkcionalne pismenosti splošne populacije. Tudi med upokojenci je zaznati pomanjkanje bralne iniciative.

6. Kakšna so vaša projektna pričakovanja – Kako si lahko državi med sabo pomagata?

Upamo, da bosta obe državi dosegle skupne cilje, ki bodo izboljšali stanje funkcionalne pismenosti v obeh državah. Z mednarodnimi obiski želimo videti primere dobre prakse in jih uporabiti doma. Prav tako želimo vzpostaviti prijateljske vezi, ki jih bomo lahko uporabili v prihodnosti.

3. PISMENOST

3.1. Definicije pismenosti

SSKJ³ navaja, da je pismenost znanje branja in pisanja. Za besedo funkcionalen je zapisano, da je to tisti oziroma tisto, kar ki ima poudarek na namenskosti, uporabnosti.

Pojem pismenosti se je spreminjal in se še spreminja glede na potrebe in zahteve aktualne družbe. Leta 1951 je Unesco pismenost opredelil kot sposobnost osebe, ki lahko z razumevanjem prebere in napiše kratko, preprosto besedilo o vsakdanjem življenju (Teh Literacy Dictionary, 1995 nav. v Skubic, 2010). Leta 1956 je Unesco definicijo pismenosti dopolnil in zapisal, da je oseba funkcionalno pismena takrat, kadar obvladuje znanje in spretnosti branja in pisanja, ki ji omogočajo učinkovito funkcioniranje v vseh okoliščinah, v katerih se zahteva obvladovanje pismenosti (Baker in Street, 1996 nav. v Možina idr., 2000). Pri opredelitvi pojma pismenosti so torej začeli upoštevati različne vsebinske dejavnike oziroma okoliščine, v katerih posameznik rabi bralno in pisno sposobnost. V tako imenovano funkcionalno pismenost je Unesco leta 1962 sposobnosti branja in pisanja dodal še sposobnost računanja.

3. 2. Vrste pismenosti

Pismenost je trajno razvijajoča se zmožnost posameznikov, da uporabljajo družbeno dogovorjene sisteme simbolov za sprejemanje, razumevanje, tvorjenje in uporabo besedil za življenje v družini, šoli, na delovnem mestu in v družbi. Pridobljeno znanje in spretnosti ter razvite sposobnosti posamezniku omogočajo uspešno in ustvarjalno osebnostno rast ter odgovorno delovanje v poklicnem in družbenem življenju. Poleg zmožnosti branja, pisanja in računanja, ki veljajo za temeljne zmožnosti pismenosti, se danes poudarja tudi pomen drugih zmožnosti (npr. poslušanje) in novih pismenosti, kot so informacijska, digitalna, medijska pismenost in druge, ki so pomembne za uspešno delovanje v družbi (Skubic, 2010).

---

³ Slovar slovenskega knjižnega jezika

4. FUNKCIONALNA PISMENOST

Funkcionalno pismena je oseba, ki se lahko ukvarja z različnimi aktivnostmi, kjer je funkcionalna pismenost potrebna za uspešno delovanje v družbi. Pri nas pojem uvaja Silva Novljan. Po njenem funkcionalna pismenost vključuje tudi spretnost iskanja, pridobivanja informacij in knjižnega gradiva ter njegovo samostojno, kritično in ustvarjalno rabo. Pod funkcionalno pismenost razumemo tudi izpolnjevanje raznih obrazcev, katerih izpolnitev zahtevajo razni državni organi, pa tudi druge institucije (npr. izpolnitev vloge za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev⁴, pogodba o naročniškem razmerju) (Lavtar, 2003).

Raziskovalci pismenosti poudarjajo, da je funkcionalna pismenost najprej družbena in šele nato individualna. Posameznikova funkcionalna pismenost je odvisna od njegovih sposobnosti, ki so tesno povezane z aktualnimi zgodovinskimi, zemljepisnimi in družbeno-kulturnimi dejavniki. Ko govorimo o posameznikovi funkcionalni pismenosti, ne moremo mimo temeljnih sporazumevalnih dejavnosti, tj. govorjenju, pisanju, poslušanju in branju. Cencič (1999) pismenost opredeli kot zapleteno, sestavljeno in povezano dejanje in proces, ki ne obsega le pisanja in branja, ampak tudi govorjenje in poslušanje. Pisanje in govorjenje sestavljata produktivni vidik sporočevalčevih besednih informacij, branje in poslušanje pa receptivni⁵ vidik prejemnika ali naslovnika informacij. Biti nepismen, nezmožen uporabljati eno izmed dejavnosti pismenosti, pomeni za človeka pomanjkljivost, tudi stres zaradi manjše možnosti sporazumevanja z drugimi (Bruce 1998; nav. v Cencič 2000). Na te dejavnosti lahko že v zgodnjem otroštvu vplivajo starši. Nickse (1992 nav. v Knaflič, 2002) trdi, da definicije (funkcionalne) pismenosti kažejo, da se strokovnjaki zavedajo kompleksnosti raziskovanega pojma. Pismenost namreč vključuje posameznikove prirojene in pridobljene sposobnosti, različna znanja, vpliv okolja, ki zajema družino in njene značilnosti, vzgojno-izobraževalni sistem (od predšolskega obdobja naprej) ter stopnjo gospodarskega, tehnološkega in kulturnega razvoja družbe, v kateri se posameznik nahaja in deluje.

Pri oblikovanju raziskovalnega instrumenta sva upoštevali, da je funkcionalno pismena oseba tista, ki govori, posluša, piše, bere, računa, pozna informacijsko tehnologijo in zna vse to uporabljati v vsakodnevem življenju. Funkcionalno pismenost posameznikov lahko ocenjujemo oziroma merimo na različne načine (Bešter, 1996):

1. izbran vzorec ljudi lahko z anketo povprašamo o težavah, ki jih imajo pri branju, pisanju in uporabi informacijske tehnologije,
2. zanje pripravimo standardizirane teste z nalogami, ki posnemajo realne življenjske situacije, v katerih se lahko znajde posameznik,

---

⁴ http://www.mdds.gov.si/fileadmin/mdds.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/vloga_zupjs_obr_8_45.pdf

⁵ Receptirati pomeni sprejeti.

3. lahko pa analiziramo njihova konkretna besedila, ki so nastala v realnem sporazumevanju.

Odločili sva se, da oblikujeva anketni vprašalnik na podlagi prve točke. Ker se naloge navezujejo bolj podrobno na splošno in informacijsko pismenost, podajava opise le-teh.

4.1. Splošna pismenost⁶

Možina (2001) deli splošno pismenost na tri področja.

- Besedilna pismenost zajema sposobnost razumevanja in uporabe informacij v različnih vrstah besedil, in sicer iskanje, povezovanje in obnavljanje prebranih ali slišanih informacij. Gre za pravilno rabo pisnih informacij, organiziranih v stavke in odstavke, pomembno je ločevanje med podano in iskano informacijo.

- Dokumentacijska pismenost zajema sposobnost razumevanja in uporabe informacij v različnih grafičnih prikazih podatkov in obrazcih. Naloge so podane v obliki matrične strukture ali obrazca, to je v stolpcih in vrsticah, in vključujejo razpredelnice, znake, kazala, sezname, urnike, zemljevide, diagrame in obrazce.

- Računska pismenost zajema sposobnost razumevanja in uporabe osnovnih računskih operacij, ki jih vsebujejo različni pisni viri (izpolnjevanje naročilnic, čekov itd.). Zajete so vse štiri osnovne računske operacije: seštevanje, odštevanje, množenje in deljenje, ki se pojavljajo posamezno ali v kombinacijah, v številčni ali drugače opredeljeni količini v pisni obliki.

4.2. Informacijska pismenost⁷

Informacijska pismenost pomeni zmožnost uporabe računalnikov in vseh z računalnikom povezanih naprav. Prav tako pod ta pojem razumemo tudi uporabo fotoaparata, kamere in mobilnega telefona. Gre za sposobnosti, zahtevane za uporabo različnih programskih paketov skupaj s splošnimi informacijsko tehnološkimi spretnostmi (npr. kopiranje z računalnika na USB ključ). Računalniško pismenost lahko definiramo kot:

- razumevanje in sposobnosti za delovanje v okolju, kjer je potrebna informacijska tehnologija in
- pomeni vse, kar posameznik potrebuje za delo z informacijsko tehnologijo in o njej za delovanje v družbi.

Pomeni, da posameznik ve, kaj informacijska tehnologija lahko naredi in česa ne. Potrebno je imeti tudi zaupanje v lastne sposobnosti, kar se tiče uporabe informacijske tehnologije (Lavtar, 2003).

Informacijsko pismena oseba:

1. zna učinkovito in uspešno uporabljati različne vire in strategije informacijskega poizvedovanja,
2. kritično ovrednoti informacije in
3. zna učinkovito in ustvarjalno uporabiti informacije (Novljan, 2002).

---

⁶ V raziskovalni nalogi so izrazi splošna, bralna in pisna pismenost pomenonosno enakovredni.

⁷ V raziskovalni nalogi sta izraza informacijska in računalniška pismenost pomenonosno enakovredna.

4.3. Funkcionalna pismenost v Sloveniji

Danes vemo, da je pismenost odraslih pomemben dejavnik v podjetniški in individualni uspešnosti, saj pomembno vpliva na človeške sposobnosti v družbi znanja. Andragoški center Slovenije se posveča problematiki pismenosti odraslih že od ustanovitve leta 1991 dalje, ko je bil zastavljen dolgoročni razvojno raziskovalni projekt Funkcionalna pismenost odraslih. Ob podpori so razvili in vpeljali prvi inovativen izobraževalni program za zviševanje ravni pismenosti odraslih z imenom Usposabljanje za življenjsko uspešnost – UŽU⁸.

4.3.1. Mednarodna raziskava Pismenost odraslih v Sloveniji

Prelomnico v dosedanjem delu predstavlja obdobje po objavi izsledkov mednarodne raziskave o pismenosti odraslih za Slovenijo (International Adult Literacy Survey), ki so jo na Andragoškem centru Slovenije izpeljali pod okriljem OECD⁹ leta 1998. Raziskava je razkrila velik primanjkljaj v pisnih spretnostih odraslih v Sloveniji, starih od 16 do 65 let v primerjavi z razvitimi državami OECD, saj je kar 77 % odraslih ne dosega ustrezne ravni pismenosti. Pokazala je, da so zaradi neustrezne pismenosti nekatere skupine odraslih bolj ogrožene kot druge, saj se slabša pismenost povezuje z brezposelnostjo, slabšim materialnim stanjem, nižjo motivacijo in slabšimi možnostmi za vključevanje v izobraževalne in druge dejavnosti, ki odraslim omogočajo ohranjanje in razvoj pismenosti. OECD je v svoji raziskavi Pismenost v informacijski dobi (Literacy in the Information Age) med dvajsetimi državami uvrstila Slovenijo na 17. mesto, kar se tiče funkcionalne pismenosti. Za nami zaostajajo le Poljska, Portugalska in Čile.

4.3.2. Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije

Na problem funkcionalne pismenosti v Sloveniji so prav tako opozarjali raziskovalci v projektu Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije. Na podlagi ugotovitev tega projekta in na pobudo Ministrstva za šolstvo in šport je Andragoški center Slovenije oblikoval samostojni, dolgoročni projekt Funkcionalna pismenost odraslih v Sloveniji. Rezultati nekaterih raziskav, ki so potekale v okviru tega projekta, so bili zaskrbljujoči: le 59,1 % Slovencev je znalo v telefonskem imeniku poiskati določeno telefonsko številko, 77,5 % jih je iz voznega reda razbralo prihod vlaka, le 33,8 % pa je bilo sposobnih na avtokarti poiskati Ljubljano in Krško ter izračunati razdaljo med njima (Žagar, 2010).

4.3.3. Nacionalna strategija za razvoj pismenosti

Vlada RS si je zadala cilj, da do leta 2012 – v Unescovem desetletju pismenosti posebno pozornost nameni dvigu pismenosti celotnega prebivalstva Slovenije na primerljivo raven najbolj razvitih držav Evropske unije. To je zahteven cilj, ki ga je možno doseči le, če bomo v vseh

---

⁸ <http://www.acs.si/pismenost>

⁹ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Gre za organizacijo tridesetih držav, ki z manj kot petino svetovnega prebivalstva ustvarijo več kot štiri petine svetovne proizvodnje. http://www.oecd.org/pages/0,3417,en_36734052_36734103_1_1_1_1_1,00.html

segmentih družbe razumeli in sprejeli pismenost kot vrednoto in se bo vsakdo zavedal pomena njenega vseživljenjskega razvijanja za osebni, poklicni in družbeni razvoj.

Pripravljena Nacionalna strategija za razvoj pismenosti je strateški dokument, ki določa prioritete in cilje vzgojno-izobraževalne politike na področju pismenosti. Skrbi za pismenost prebivalcev in prebivalcev Slovenije posveča posebno pozornost, saj je slovenski jezik bistveni element naše kulturne identitete in hkrati temelj naše nacionalne identitete. Z Nacionalno strategijo razvoja pismenosti vlada prevzema skrb za razvoj pismenosti prebivalcev in prebivalcev Slovenije. Za udejanjanje Nacionalne strategije ni odgovorno le Ministrstvo za šolstvo in šport, temveč so odgovorna tudi vsa ostala ministrstva ter vladne in nevladne institucije.

Udejanjanje Nacionalne strategije za razvoj pismenosti se je pričelo v letu 2007, ki ga je vlada razglasila za nacionalno leto pismenosti. Priprava na izvajanje se je uresničevala že v okviru predlaganega akcijskega načrta, in sicer od leta 2006 naprej. Povod za nastanek Nacionalne strategije so izsledki mednarodnih raziskav, ki so pokazale nezadostno stopnjo pismenosti pri slovenskih osnovnošolskih učencih in odraslih, in opozorile na nujnost sistematičnega pristopa k temu področju spodbud. Pomembna so tudi dognanja domačih raziskav, ki preverjajo različne dejavnike, pomembne za razvoj pismenosti otrok in odraslih, tj. dejavnike v vrtcih in šolah, v knjižnicah ter v domačem okolju, ki vodijo k višji ravni pismenosti, ter dejavnike, ki so pomembni za spodbujanje motivacije za branje in s tem za razvijanje bralne zmožnosti. Izsledki raziskav poudarjajo, da se bo brez dolgoročno načrtovane Nacionalne strategije dvigovanja ravni pismenosti v Sloveniji, ki bo zajela večji delež prebivalcev in prebivalcev, razkorak v ravni pismenosti v primerjavi z drugimi razvitimi državami le še povečeval. Udejanjanje Nacionalne strategije je načrtovano tako, da dopolnjuje in gradi na drugih, že sprejetih programih razvoja slovenske družbe kot celote, hkrati pa vsebuje tudi ukrepe, ki bodo razvoj na področju pismenosti še pospešili (Nacionalna strategija za razvoj pismenosti, 2005).

4.4. Funkcionalna pismenost po svetu

Problem funkcionalne nepismenosti prizadeva vse države sveta. Pozornost so mu začeli posvečati konec 60. oziroma v začetku 70. let, odkrili pa so ga pravzaprav že v poznih 40. in zgodnjih 50. letih. V zahodnih, industrijsko najbolj razvitih državah, kjer je ta problem doslej še najbolj obdelan, so nanj sprva gledali kot na obrobno reč, ki sicer obstaja, a je značilna predvsem za obrobne družbene skupine (npr. priseljence iz držav v razvoju idr.) oziroma za nerazviti svet, ki nima šolskega izročila. Pa vendar po najnovejših raziskavah na vzorcu 13.000 naključno izbranih oseb kar 47 % odraslih Američanov, starejših od 16 let, funkcionalna nepismenost ovira pri vsakdanjem delu.

Problem je postal posebej v zadnjem času, ko se svetovna industrijska proizvodnja preusmerja v postindustrijsko (računalniško vodeno), kar prinaša veliko brezposelnih. Najbolj prizadeti so prav najmanj izobraženi, saj so s temi spremembami ne le izgubili družbeni status, temveč so tudi najmanj zmožni, da bi sami reševali nastali položaj: so le ozko usposobljeni za delo pri stroju, težko se prilagajajo uvajanju nove tehnologije, ne morejo opravljati dela, ki zahteva samostojnost in inovativnost, ne znajo si sami poiskati (nove)

službe, ne znajo napisati prošnje zanjo itd. Funkcionalno nepismene množice pomenijo za družbo seveda veliko gospodarsko izgubo.

Zato ni čudno, da so v svetu tudi vlade že v 70. letih naročile raziskave omenjenega pojava, kljub izročilu obveznega šolstva in visokemu deležu vključevanja v srednješolsko izobraževanje značilnega tudi za avtohtono prebivalstvo teh držav. V državah Evropske zveze je problem funkcionalne nepismenosti povezan zlasti z dvema skupinama prebivalcev: z mlajšimi odraslimi, ki niso končali šolanja in si temeljnega znanja niso pridobili ali pa je bilo to neuporabno, ter z nekvalificiranimi industrijskimi delavci brez izobrazbe ali nezaposlenimi, katerih znanje ne ustreza več novim delovnim potrebam. Meritve funkcionalne pismenosti odraslega prebivalstva so se s posebnimi državnimi testi lotili v Veliki Britaniji, Franciji, na Nizozemskem idr. (Bešter, 1995).

Mednarodna raziskava o pismenosti odraslih (International Adult Literacy Survey – IALS13), v kateri je Slovenija sodelovala v obdobju 1998-2000. Predvsem je nevzpodbuden podatek, da kar 77 % posameznikov v Sloveniji ne dosega mednarodnega povprečja, to je ravni pismenosti, potrebne za razumevanje in rabo pisnih informacij v vsakdanjem življenju za potrebe dejavnega vključevanja na različnih področjih delovanja (Evalvacija stanja ter ukrepi za izboljšanje IKT pismenosti, 2008).

4. 5. Funkcionalna pismenost v očeh politike

Informacijska in splošna pismenost sta dandanes tema izobraževalnih in razvojnih politik vseh razvitih držav. Temu je dokaz tudi veliko število državnih in mednarodnih dokumentov, ki oblikujejo vizije na tem področju, zastavljajo cilje in v določeni meri tudi oblikujejo politike in strategije za doseg le-teh. V tem poglavju predstavljamo različne strategije, ki se neposredno ali posredno navezujejo na različne oblike pismenosti v Evropi in Sloveniji. Na podlagi pregleda obstoječih dokumentov in strategij namreč dobimo boljšo sliko o stanju in področjih, kjer so možne izboljšave oziroma potrebni ukrepi.

Obravnavane strategije in dokumenti so naslednji:

- Lizbonska strategija (Evropski svet, 2000),
- Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji (RS, 2005),
- Strategija gospodarskega razvoja Slovenije (UMAR, 2001),
- Strategija razvoja informacijske družbe – si2010 (vlada RS, 2007),
- Evropska informacijska družba – i2010 (EU, 2005),
- Strategija vseživljenjskega učenja (MŠŠ, 2007) in Pregled dejavnosti za udejanjanje strategije vseživljenjskega učenja: delovno gradivo (MŠŠ in PEI, 2007),
- Nacionalna strategija za razvoj pismenosti (Nacionalna komisija za razvoj pismenosti 2006) in Akcijski načrt za razvoj pismenosti za obdobje 2007-2013 (2006),
- Smernice strategije razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih: predlog (2007),
- Strategija: Republika Slovenija v informacijski družbi (2003) (Evalvacija stanja ter ukrepi za izboljšanje IKT pismenosti, 2008).

5. EKSPERIMENTALNI DEL

5.1. Rezultati in analiza ankete

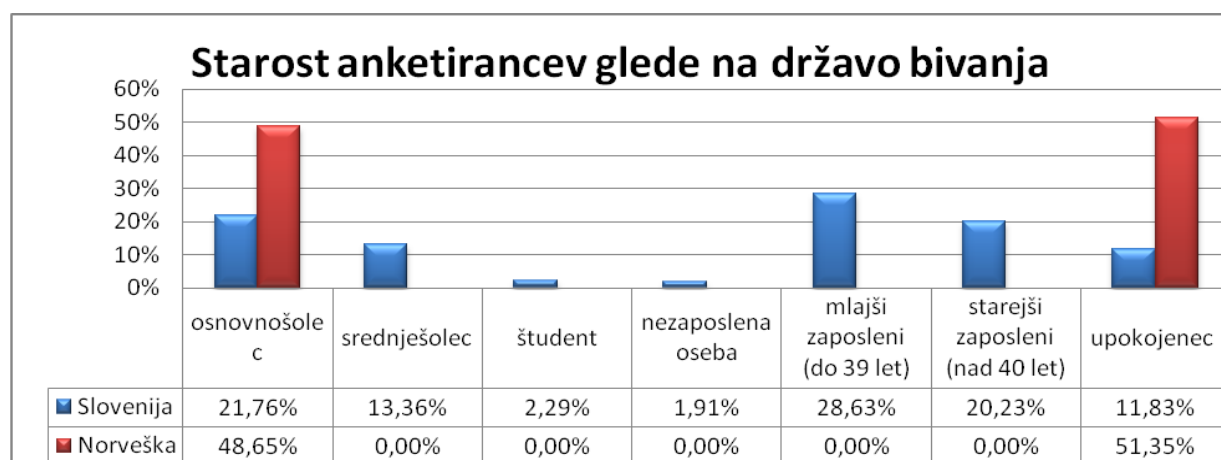
Anketo smo izvajali meseca januarja 2012 v Sloveniji v papirnati in spletni verziji (Osnovna šola Ormož, Osnovna šola Kamnica, Knjižnica Franca Ksavra Meško, Center starejših občanov Ormož) in na Norveškem v spletni verziji (Osnovna šola Malmanger, Osnovna šola Rosendal ungdomsskule, knjižnica v Kvinnheradu, dom starejših občanov Rosendalstunet). Anketiranje je bilo anonimno in je trajalo 15 minut v papirnati verziji in 5 minut v spletni verziji. Rezultate anket smo primerjali glede na različne spremenljivke, kot so država bivanja, občina bivanja, starost, spol in izobrazba. Določena vprašanja smo analizirali samo na podlagi ene spremenljivke, določena na podlagi več spremenljivk.

PRVO VPRAŠANJE: Država bivanja

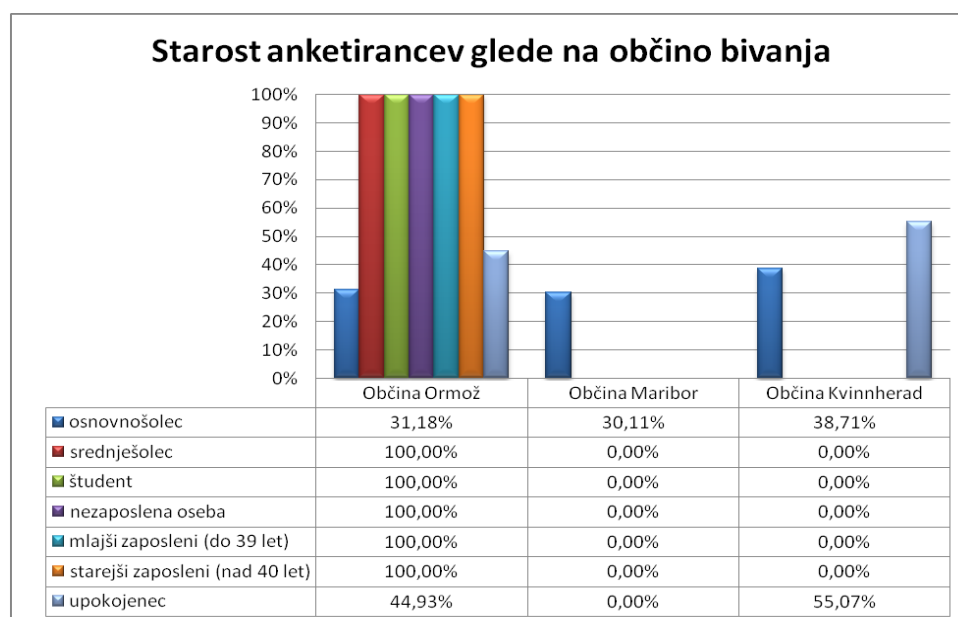
V anketo je bilo vključenih 336 anketirancev. Število anketiranih Slovencev je bilo 262 (78 %) in 74 (22 %) Norvežanov. V Sloveniji smo anketirali vse starostne skupine, medtem ko so bili na Norveškem anketirani samo osnovnošolci in upokojenci. V obeh državah je bilo anketiranih približno enako število učencev in upokojencev.

Graf 1: Država bivanja anketirancev

Graf 2: Starost anketirancev glede na državo bivanja

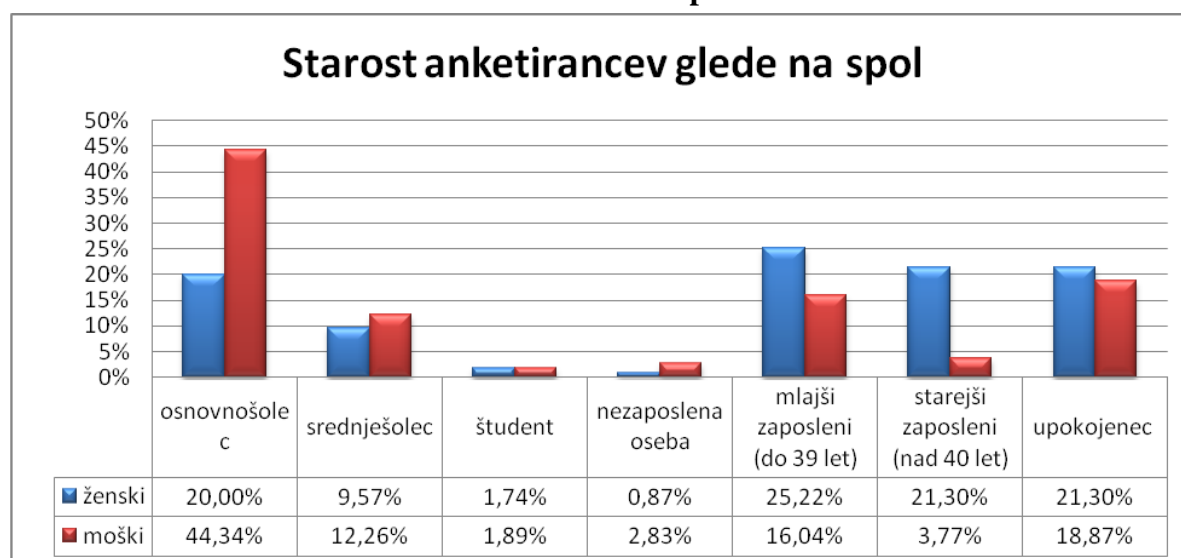
DRUGO VPRAŠANJE: Občina bivanja

Graf 3: Starost anketirancev glede na občino bivanja

V občini Ormož smo anketirali vse starostne skupine, v občini Maribor samo osnovnošolce, v občini Kvinnherad pa osnovnošolce in upokojenec. Število učencev je v vseh treh občinah sorazmerno, prav tako je sorazmerno tudi število upokojenec v občinah Ormož in Kvinnherad, čeprav je število anketiranih upokojenec v Kvinnheradu višje.

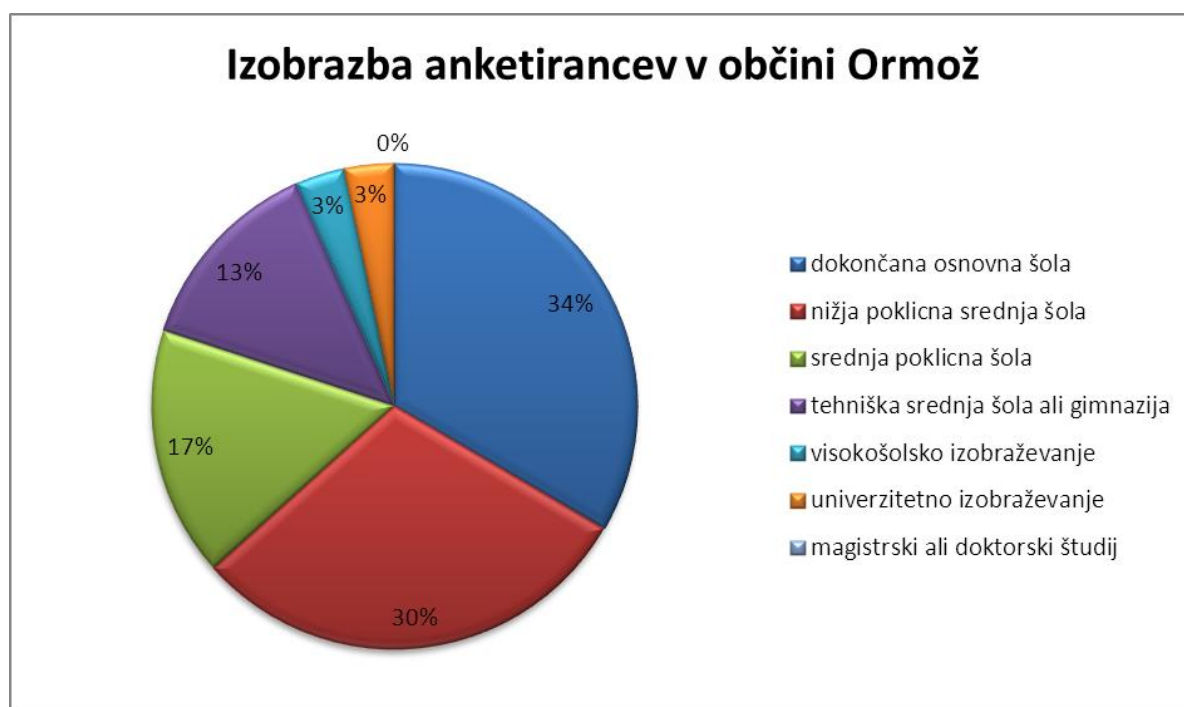
TRETJE IN ČETRTO VPRAŠANJE: Starost in spol

Graf 4: Starost anketirancev glede na spol

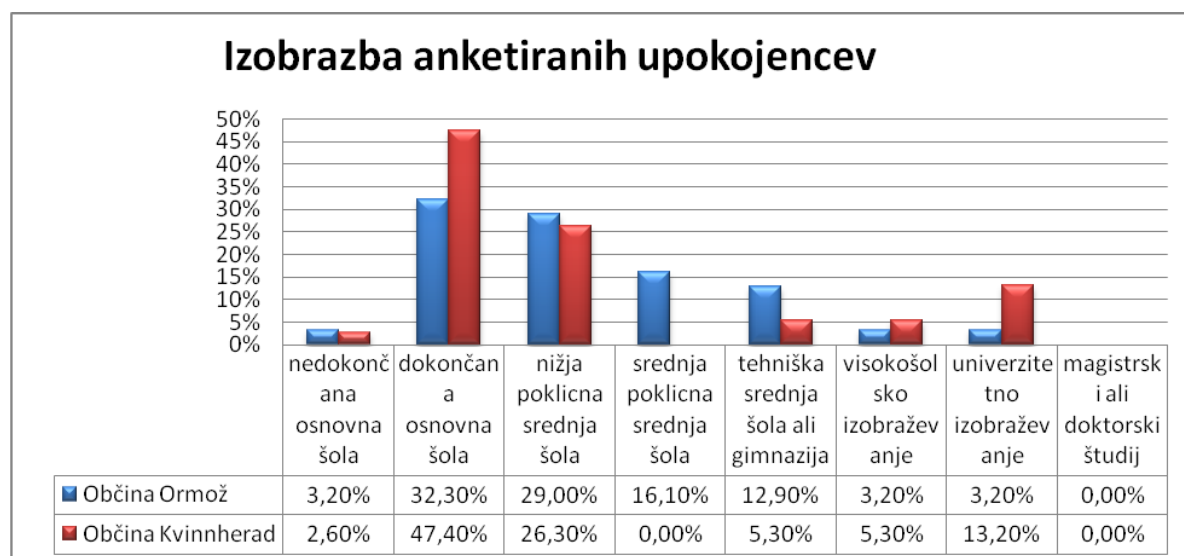
Med osnovnošolci je bilo več osnovnošolk kot osnovnošolcev, tudi pri srednješolcih so podobni rezultati. Število študentov je bilo glede na spol približno enako. Med nezaposlenimi je bilo več žensk, pri mlajših zaposlenih (do 39 let), med starejšimi zaposlenimi (nad 40 let) in upokojenecih pa so prevladovali moški.

PETO VPRAŠANJE: Izobrazba (odgovarjajo le mlajši in starejši zaposleni ter upokojenci)

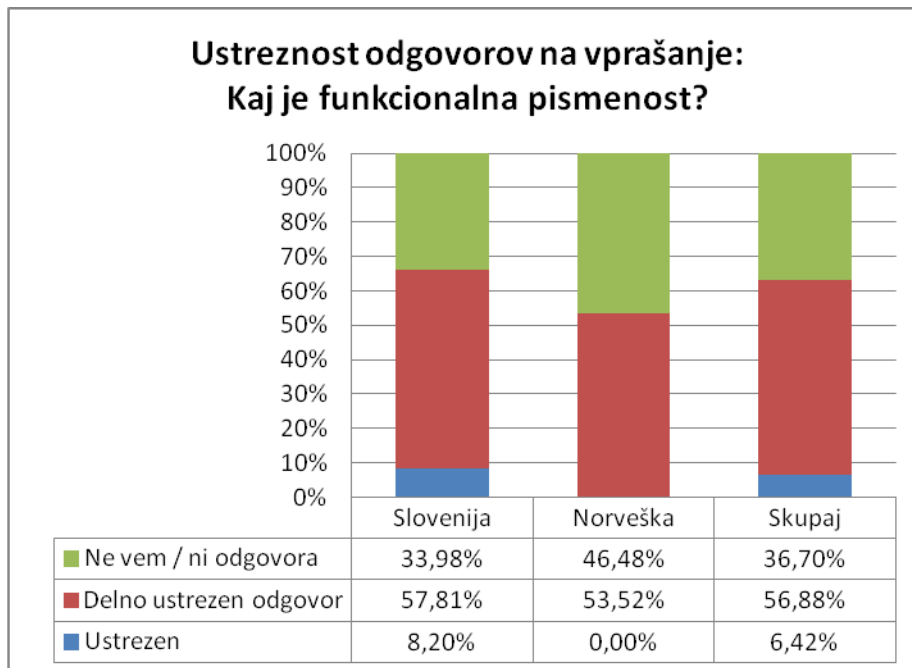
Graf 5: Izobrazba anketirancev v občini Ormož

Največji odstotek anketirancev (29 %) je dokončal univerzitetno izobraževanje, tehniško srednjo šolo ali gimnazijo (19 %), najmanjši odstotek (pri obeh 1 %) pa je dokončal magistrski ali doktorski študij ali imajo nedokončano osnovno šolo.

Graf 6: Izobrazba anketiranih upokojevcev

Največ upokojevcev v obeh občinah je dokončalo osnovno šolo in nižjo poklicno srednjo šolo. V občini Kvinheradu je, v primerjavi z občino Ormož, velik odstotek dokončal tudi univerzitetno izobraževanje. Magistrskega ali doktorskega naziva ni pridobil noben anketiran upokojenec.

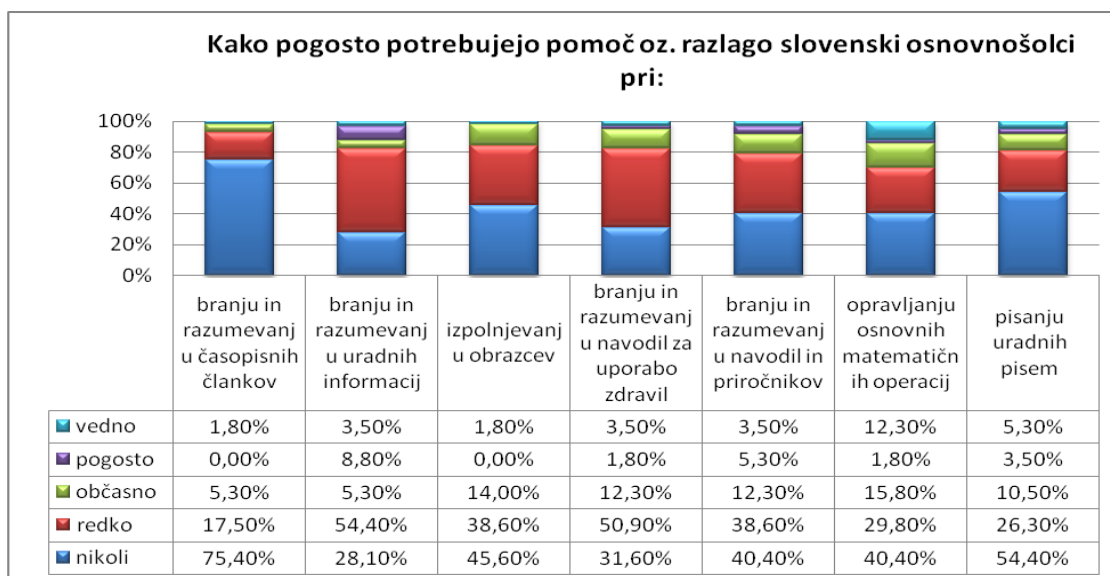
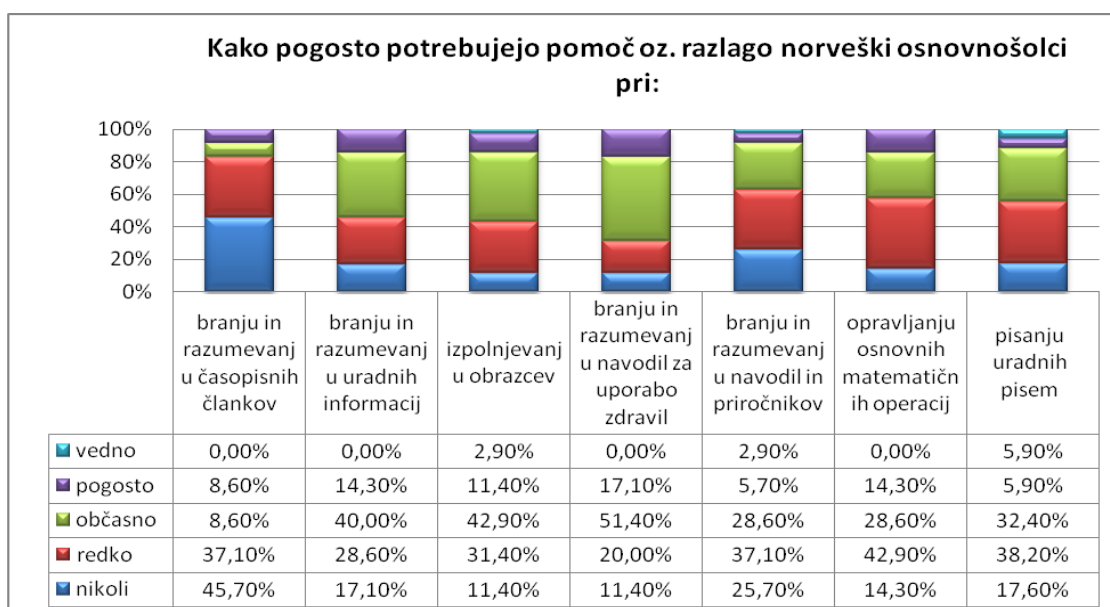
ŠESTO VPRAŠANJE: Kaj je po vašem mnenju funkcionalna pismenost?**Graf 7:** Ustreznost odgovorov na vprašanje: Kaj je funkcionalna pismenost?

Velik odstotek Norvežanov je podal neustrezne odgovore ali pa sploh ni odgovoril na vprašanje. Tudi večina Slovencev je odgovorila enako, razen 6,42 % anketirancev, ki jih je podalo pravilen odgovor. Sklepamo, da je to odstopanje posledica tega, da so slovenski anketiranci odgovarjali na anketo v svojem maternem jeziku, medtem ko so Norvežani reševali spletno anketo v angleškem jeziku.

Tabela 1: Ustrezni in neustrezni odgovori na vprašanje: Kaj je funkcionalna pismenost?

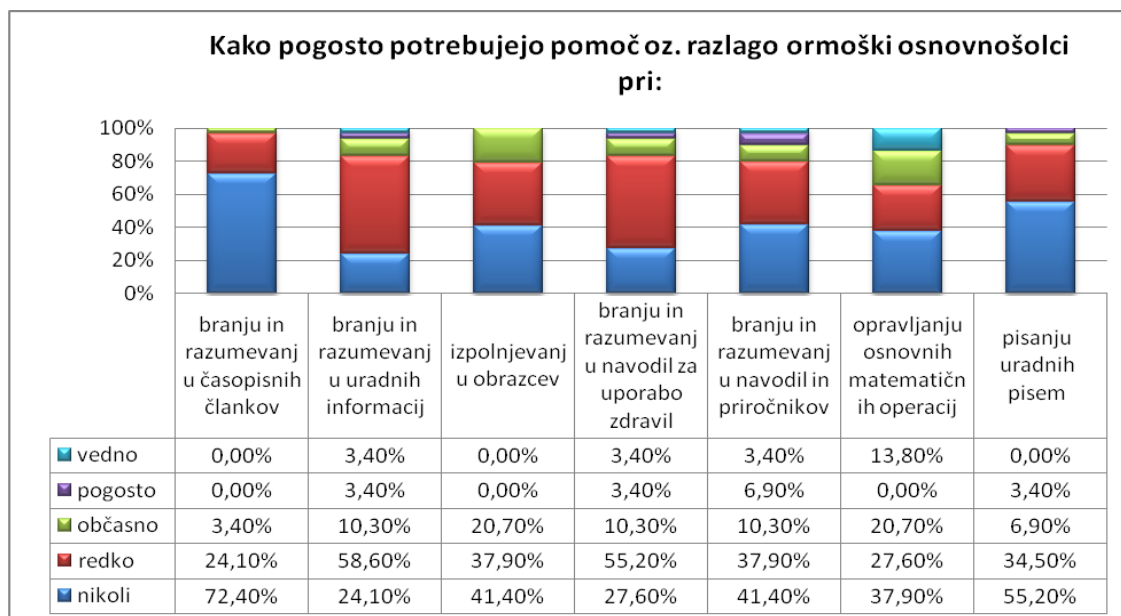
Delno ustrezen odgovor	Ustrezen odgovor
Da znaš brati in pisati. Razumevanje prebranega.	Branje, pisanje in uporaba računalnika. Da se znajdem v življenju (branje navodil, uporaba računalnika).
Sposobnost izpolnjevanja obrazcev.	Da znaš uporabiti informacije, ki jih dobiš, poiskati potrebne informacije, da znaš ravnati z računalnikom.
Da prepoznamo, zapišemo in razumemo besedilo zapisano v različnih oblikah.	Da človek zna brati in pisati, da zna uporabljati časopis, mobilni telefon...
Pomeni, da razumemo določene znake, ki se pojavljajo v našem vsakdanu (na TV, v časopisu, na internetu.)	Sposobnost uporabe bralnih, pisnih in računalniških veščin.

Delno ustrezni odgovori so bili tisti, ki so opredelili funkcionalno pismenost kot sposobnost branja in pisanja. Anketiranci, ki so na to vprašanje ustrezno odgovorili, so upoštevali še sposobnost ravnanja z računalnikom in s preostalo tehnologijo.

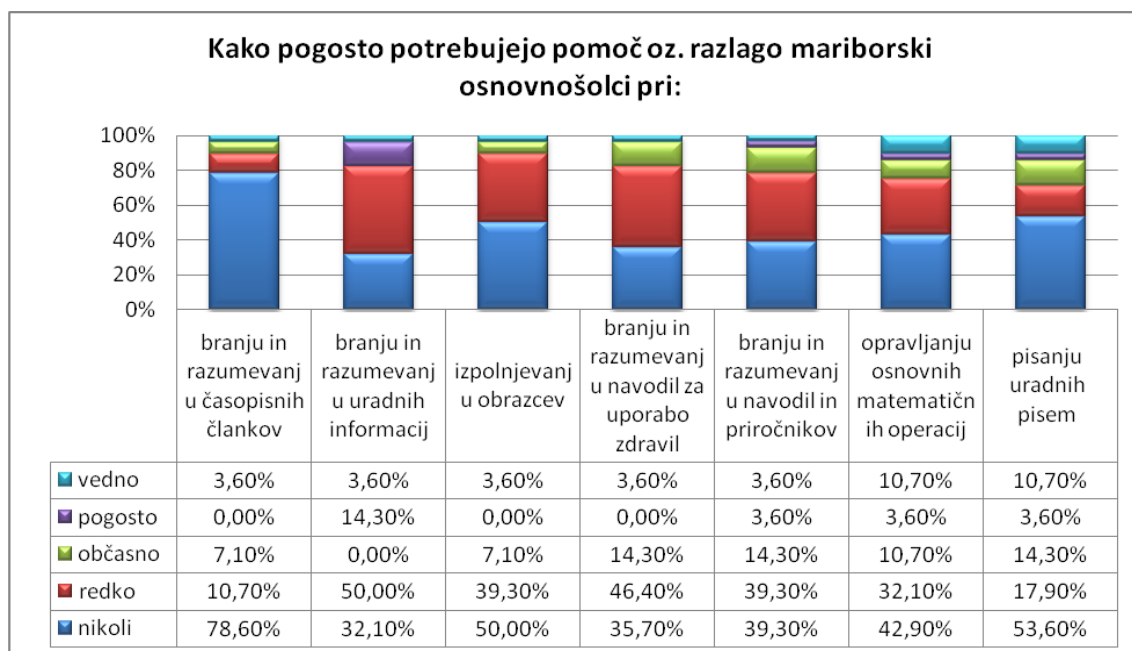
SEDMO VPRAŠANJE: Kako pogosto potrebujete pomoč oziroma razlago pri**- primerjava glede na državo bivanja osnovnošolcev****Graf 8:** Pogostost rabe pomoči slovenskih osnovnošolcev**Graf 9:** Pogostost rabe pomoči norveških osnovnošolcev

Slovenski osnovnošolci so se veliko bolj samozavestno ocenili pri vseh trditvah. Kar 75 % slovenskih učencev nikoli ne rabi pomoči pri razumevanju časopisnih člankov, s 54 % sledi pisanje uradnih pisem in s 46 % izpolnjevanje obrazcev. Čeprav je odstotek slovenskih učencev, ki nikoli ne rabijo pomoči, najmanjši pri branju in razumevanju uradnih informacij, je odstotek učencev, ki redko potrebujejo pomoč, pri tem najvišji. Norveški učenci v največji meri ne rabijo pomoči pri branju in razumevanju časopisa (46 %) in pri branju in razumevanju navodil in priročnikov (26 %). Zanimiv je podatek, da slovenski učenci v največji meri vedno potrebujejo pomoč pri opravljanju osnovnih matematičnih operacij, medtem ko norveški učenci pri pisanju uradnih pisem.

- primerjava glede ruralno in urbano bivanje osnovnošolcev

Graf 10: Pogostost rabe pomoči ormoških osnovnošolcev

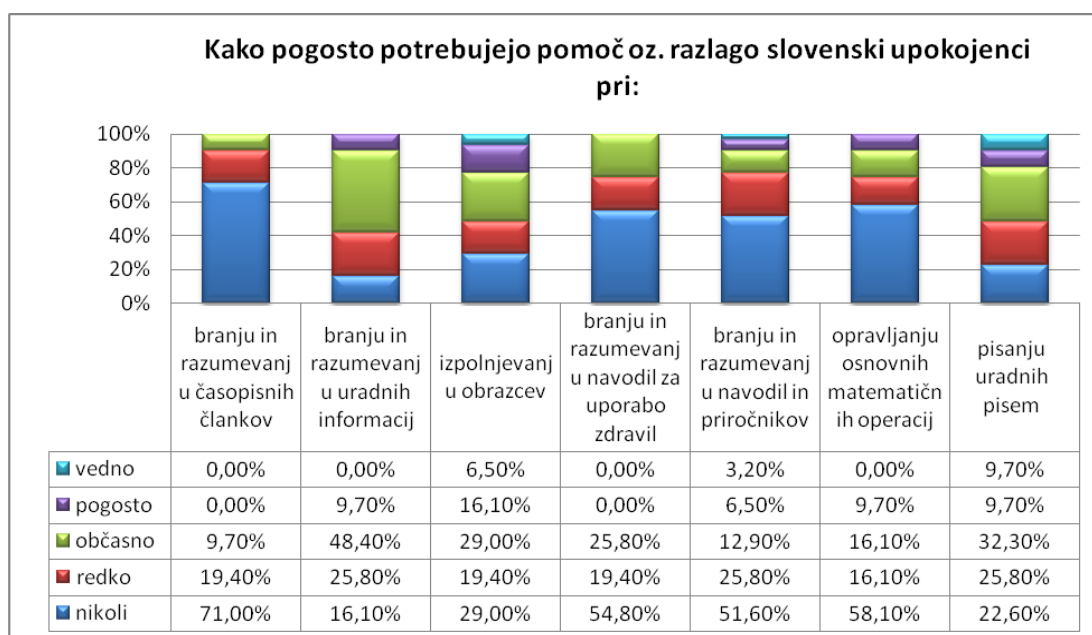

Graf 11: Pogostost rabe pomoči mariborskih osnovnošolcev

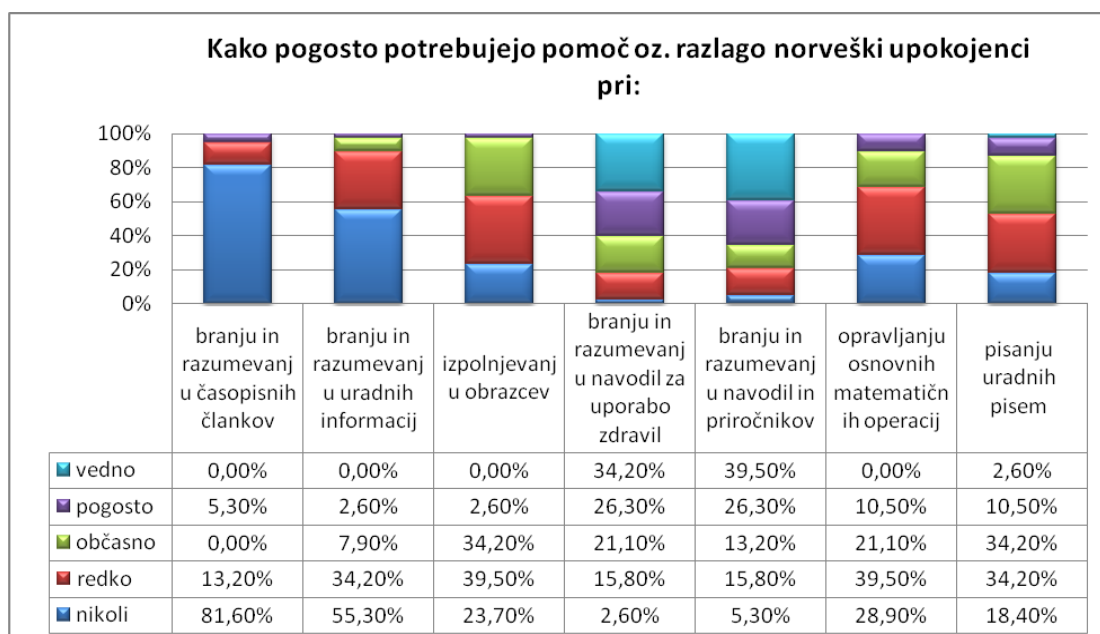
V obeh občinah potrebujejo osnovnošolci največ pomoči pri opravljanju osnovnih matematičnih operacij (Maribor 11 %, Ormož 14 %), v Mariboru tudi pri pisanju uradnih pisem (11 %). Najmanj pomoči je potrebno pri branju in razumevanju časopisnih člankov (Maribor 79 %, Ormož 72 %). V obeh občinah je zelo podoben odstotek (okrog 80 %) seštevka odstotka učencev, ki nikoli in redko potrebujejo pomoč pri posamezni trditvi.

- primerjava glede na državo bivanja upokojencev

Graf 12: Pogostost rabe pomoči slovenskih upokojencev

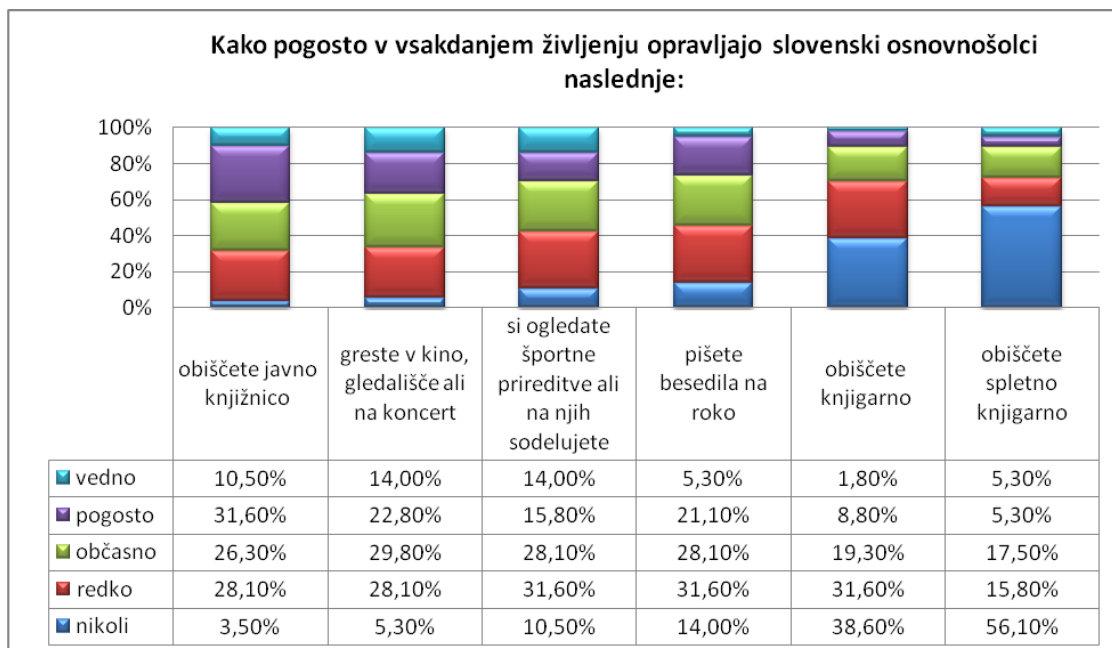

Graf 13: Pogostost rabe pomoči norveških upokojencev

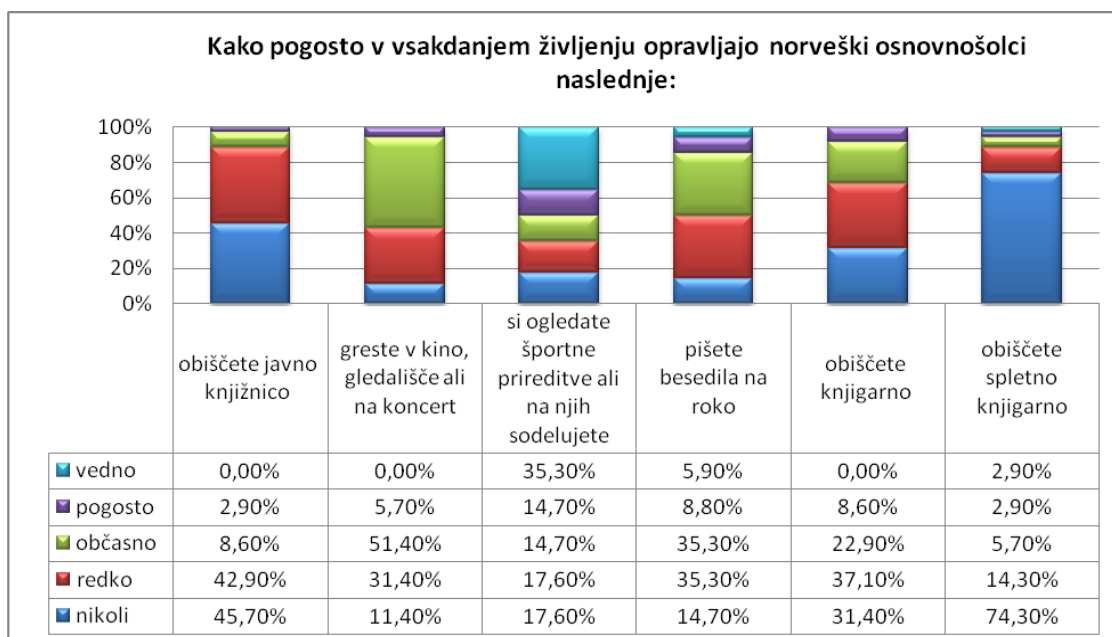
Slovenski upokojenci rabijo pomoč pri pisanju uradnih pisem in pri izpolnjevanju obrazcev, Norveški upokojenci pri branju in razumevanju navodil in priročnikov. Kar 71 % slovenskih upokojencev ne potrebuje pomoči pri branju in razumevanju časopisnih člankov, odstotek je še višji pri norveških upokojencih (82 %). Zanimiv je podatek, da 0 % upokojencev ne rabi pomoči pri opravljanju osnovnih matematičnih operacij.

OSMO VPRAŠANJE: Kako pogosto v vsakdanjem življenju opravljate naslednje

- primerjava glede na državo bivanja osnovnošolcev

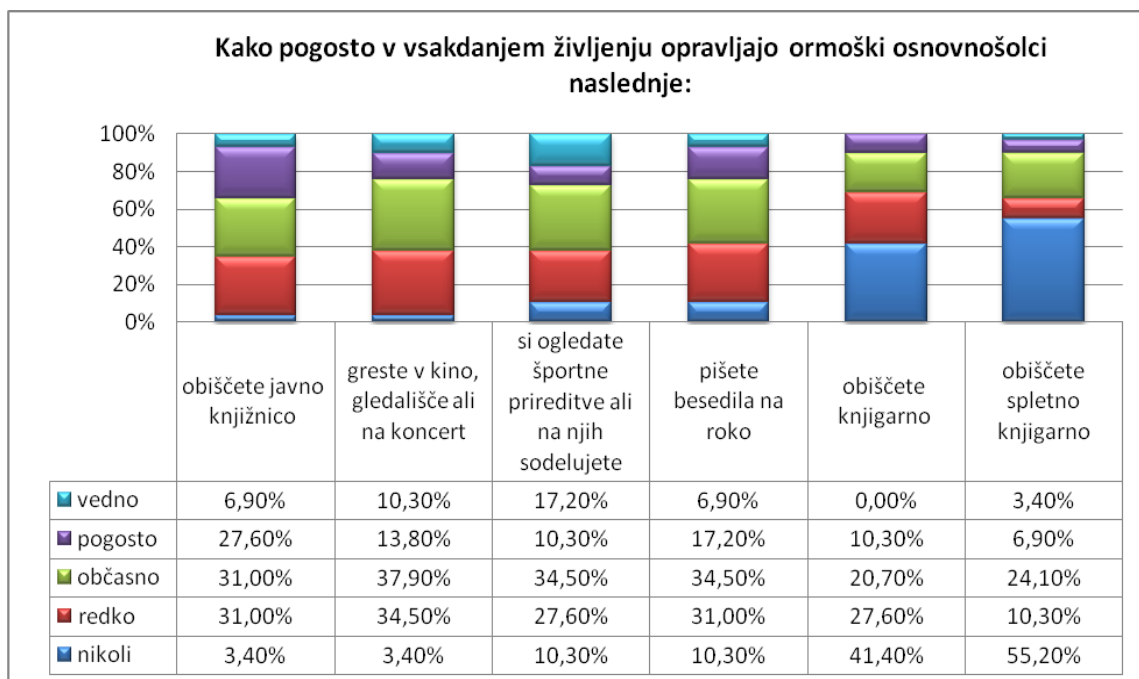
Graf 14: Pogostost opravljanja dejavnosti slovenskih osnovnošolcev

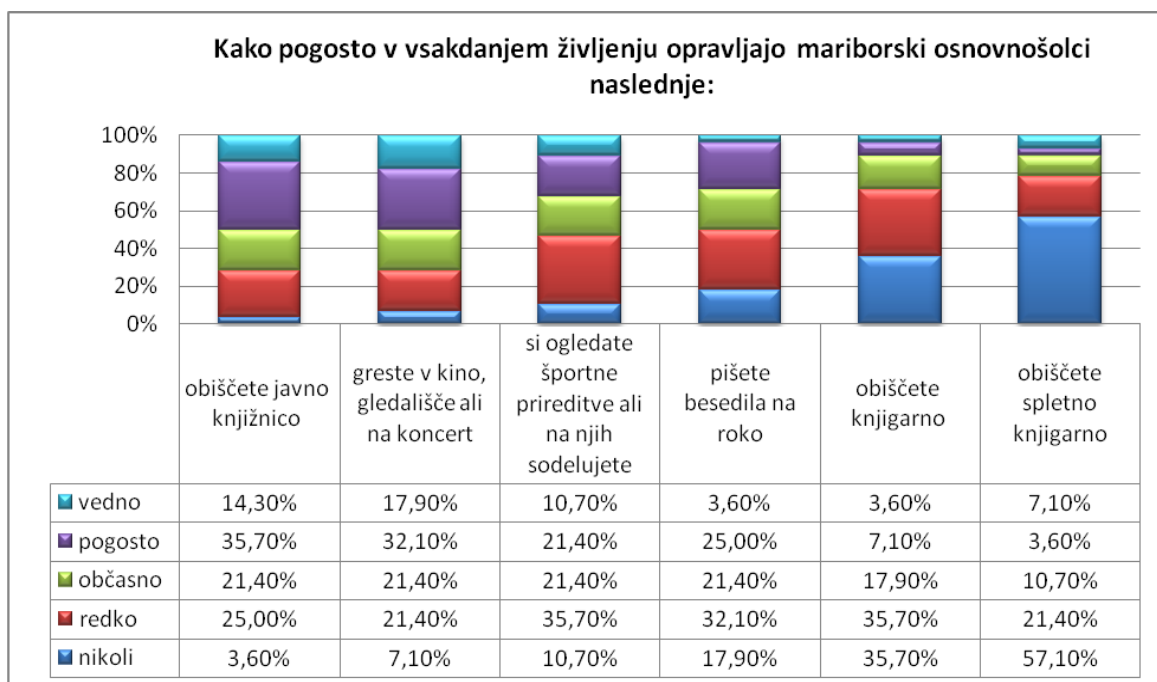
Graf 15: Pogostost opravljanja dejavnosti norveških osnovnošolcev

Veliko osnovnošolcev iz obeh držav nikoli ne obiše spletno knjigarno ali fizične knjigarne (Slovenija 56 %, Norveška 74 %), raje si ogledajo športne prireditve ali na njih sodelujejo (Slovenija 14 %, Norveška 35 %). Občasno gredo v obeh državah v kino, na koncert, v gledališče ali pa napišejo besedilo na roko. Med državama je opazna razlika v obiskovanju knjižnice. Delež slovenskih učencev, ki je nikoli ne obiše je 4-odstoten, medtem ko je ta delež med norveškimi učenci 46-odstoten.

- primerjava glede ruralno in urbano bivanje osnovnošolcev

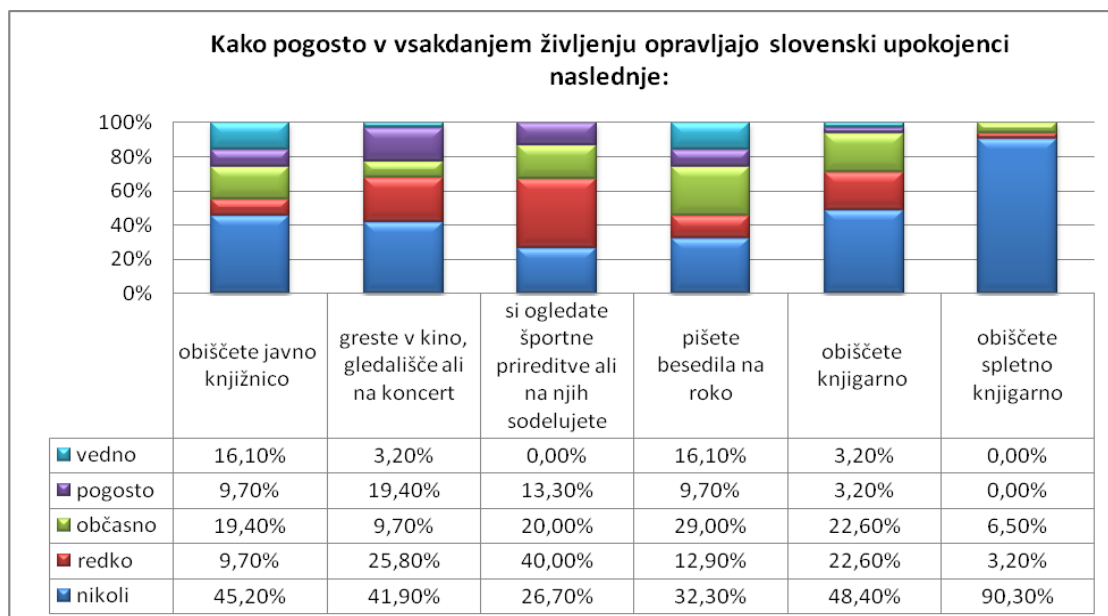
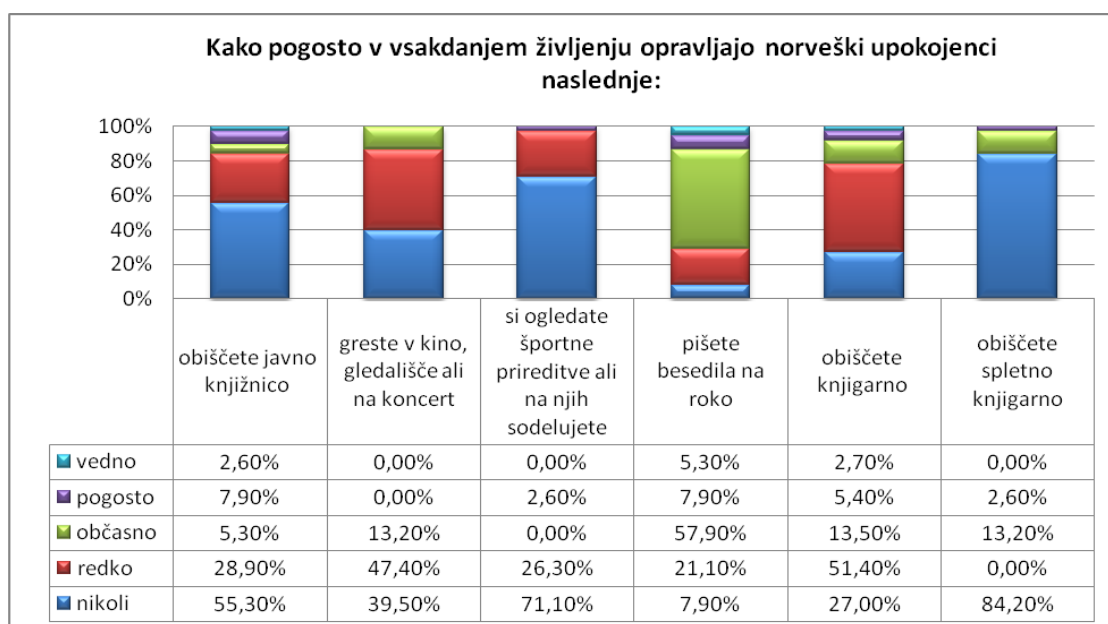

Graf 16: Pogostost opravljanja dejavnosti ormoških osnovnošolcev

Graf 17: Pogostost opravljanja dejavnosti mariborskih osnovnošolcev

Osnovnošolci v obeh občinah skoraj nikoli ali redko obiščejo spletno ali javno knjižnico. Občasno ali pogosto pa gredo v kino, na koncert, v gledališče ali gledajo in sodelujejo na športnih prireditvah. Kot lahko razberemo iz grafa, so si mariborski in ormoški osnovnošolci precej enotni v pogostosti opravljanja vsakodnevnih stvari.

- primerjava glede na državo bivanja upokoencev**Graf 18:** Pogostost opravljanja dejavnosti slovenskih upokoencev**Graf 19:** Pogostost opravljanja dejavnosti norveških upokoencev

Veliko upokoencev iz obeh držav skoraj nikoli ne obiše spletno knjigarno (Slovenija 90 %, Norveška 84 %), javne knjižnice, gleda ali sodeluje na športnih prireditvah, ter gre v kino na koncert ali v gledališče. Slovenski upokoenci največkrat pišejo besedila z roko in obišejo knjižnico, norveški upokoenci prav tako pišejo besedila z roko, vendar v manjšem odstotku.

DEVETO VPRAŠANJE: Na splošno ocenite naslednje sposobnosti, ki jih potrebujete v vsakdanjem življenju

- primerjava glede na državo bivanja osnovnošolcev

Tabela 2: Samostojna ocena sposobnosti slovenskih osnovnošolcev

Samostojna ocena sposobnosti slovenskih osnovnošolcev	zelo slabo	slabo	dobro	zadovoljivo	odlično
Vaše bralne sposobnosti v maternem jeziku	3,50 %	1,80 %	10,50 %	28,10 %	56,10%
Vaše sposobnosti pisanja v maternem jeziku	1,80 %	3,50 %	14,00 %	28,10 %	52,60%
Uporaba programov za pisanje besedil	1,80 %	1,80 %	8,80 %	26,30 %	61,40%
Uporaba programov za izrisovanje tabel in grafov	1,80 %	3,50 %	29,80 %	29,80 %	35,10%
Uporaba tiskalnika	3,50 %	3,50 %	12,30 %	22,80 %	57,90%
Uporaba mobilnega telefona	1,80 %	1,80 %	1,80 %	14,00 %	80,70%
Uporaba digitalnega fotoaparata	1,80 %	3,50 %	8,80 %	17,50 %	68,40%
Uporaba kamere	1,80 %	5,30 %	5,30 %	33,30 %	54,40%
Uporaba interneta	1,80 %	1,80 %	1,80 %	12,30 %	82,50%
Vaše znanje angleščine	5,30 %	10,50 %	19,30 %	35,10 %	29,80%

Tabela 3: Samostojna ocena sposobnosti norveških osnovnošolcev

Samostojna ocena sposobnosti norveških osnovnošolcev	zelo slabo	slabo	dobro	zadovoljivo	odlično
Vaše bralne sposobnosti v maternem jeziku	0,00 %	5,90 %	44,10 %	29,40 %	20,60%
Vaše sposobnosti pisanja v maternem jeziku	0,00 %	8,80 %	41,20 %	35,30 %	14,70%
Uporaba programov za pisanje besedil	0,00 %	8,80 %	23,50 %	41,20 %	26,50%
Uporaba programov za izrisovanje tabel in grafov	0,00 %	14,70 %	35,30 %	23,50 %	26,50%
Uporaba tiskalnika	2,90 %	5,90 %	26,50 %	35,30 %	29,40%
Uporaba mobilnega telefona	0,00 %	5,90 %	2,90 %	23,50 %	67,60%
Uporaba digitalnega fotoaparata	2,90 %	0,00 %	11,80 %	35,30 %	50,00%
Uporaba kamere	0,00 %	5,90 %	20,60 %	47,10 %	26,50%
Uporaba interneta	2,90 %	0,00 %	8,80 %	32,40 %	55,90%
Vaše znanje angleščine	5,90 %	11,80 %	35,30 %	23,50 %	23,50%

Iz grafov je razvidno, da slovenski osnovnošolci veliko bolj zaupajo svojim sposobnostim in so se za razliko od Norvežanov bolje ocenili pri vseh vprašanjih. Norvežani so namreč najbolj prepričani vase pri uporabi interneta ter mobilnega telefona, vendar še vedno v manjšem odstotku kot Slovenci. Učenci držav so se najslabše ocenili v znanju angleščine.

- primerjava glede na ruralno in urbano okolje osnovnošolcev

Tabela 4: Samostojna ocena sposobnosti ormoških osnovnošolcev

Samostojna ocena sposobnosti ormoških osnovnošolcev	zelo slabo	slabo	dobro	zadovoljivo	odlično
Vaše bralne sposobnosti v maternem jeziku	0,00 %	3,40 %	17,20 %	27,60 %	51,70%
Vaše sposobnosti pisanja v maternem jeziku	0,00 %	3,40 %	20,70 %	31,00 %	44,80%
Uporaba programov za pisanje besedil	0,00 %	3,40 %	10,30 %	27,60 %	58,60%
Uporaba programov za izrisovanje tabel in grafov	0,00 %	3,40 %	27,60 %	34,50 %	34,50%
Uporaba tiskalnika	0,00 %	0,00 %	17,20 %	20,70 %	62,10%
uporaba mobilnega telefona	0,00 %	0,00 %	3,40 %	13,80 %	82,80%
Uporaba digitalnega fotoaparata	0,00%	3,40 %	17,20 %	13,80 %	65,50%
Uporaba kamere	0,00 %	6,90 %	10,30 %	37,90 %	44,80%
Uporaba interneta	0,00 %	0,00 %	3,40 %	17,20 %	79,30%
Vaše znanje angleščine	3,40 %	6,90 %	20,70 %	41,40 %	27,60%

Tabela 5: Samostojna ocena sposobnosti mariborskih osnovnošolcev

Samostojna ocena sposobnosti mariborskih osnovnošolcev	zelo slabo	slabo	dobro	zadovoljivo	odlično
Vaše bralne sposobnosti v maternem jeziku	7,10 %	0,00 %	3,60 %	28,60 %	60,70%
Vaše sposobnosti pisanja v maternem jeziku	3,60 %	3,60 %	7,10 %	25,00 %	60,70%
Uporaba programov za pisanje besedil	3,60 %	0,00 %	7,10 %	25,00 %	64,30%
Uporaba programov za izrisovanje tabel in grafov	3,60 %	3,60 %	32,10 %	25,00 %	35,70%
Uporaba tiskalnika	7,10 %	7,10 %	7,10 %	25,00 %	53,60%
Uporaba mobilnega telefona	3,60 %	3,60 %	0,00 %	14,30 %	78,60%
Uporaba digitalnega fotoaparata	3,60 %	3,60 %	0,00 %	21,40 %	71,40%
Uporaba kamere	3,60 %	3,60 %	0,00 %	28,60 %	64,30%
Uporaba interneta	3,60 %	3,60 %	0,00 %	7,10 %	85,70%
Vaše znanje angleščine	7,10 %	14,30 %	17,90 %	28,60 %	32,10%

Glede na zastavljene hipoteze, se je izkazalo, da so bila naša predvidevanja pravilna. Mariborski osnovnošolci (urbano okolje) so se bolje ocenili v osmih izmed desetih trditvev v primerjavi z ormoškimi osnovnošolci (ruralno okolje). Ormoški osnovnošolci so se bolje ocenili le pri uporabi tiskalnika in mobilnega telefona. Ormoški učenci so se skupno gledano bolje ocenili glede svojega znanja angleščine v primerjavi z mariborskimi učenci.

- primerjava glede na državo bivanja upokoencev

Tabela 6: Samostojna ocena sposobnosti slovenskih upokoencev

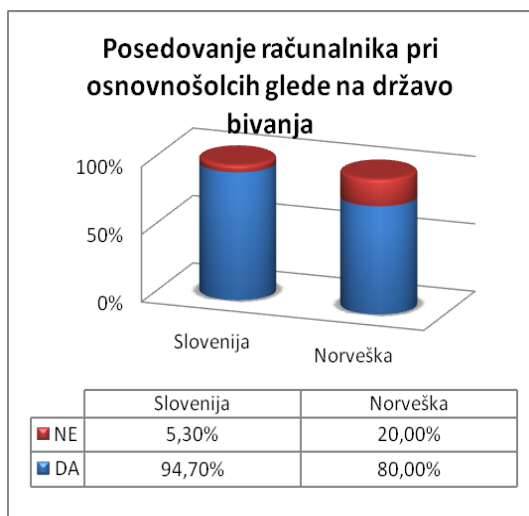
Samostojna ocena sposobnosti slovenskih upokoencev	zelo slabo	slabo	dobro	zadovoljivo	odlično
Vaše bralne sposobnosti v maternem jeziku	0,00 %	3,20 %	6,50 %	32,30 %	58,10%
Vaše sposobnosti pisanja v maternem jeziku	0,00 %	3,20 %	16,10 %	45,20 %	35,50%
Uporaba programov za pisanje besedil	74,20 %	6,50 %	16,10 %	3,20 %	0,00%
Uporaba programov za izrisovanje tabel in grafov	80,60 %	16,10 %	3,20 %	0,00 %	0,00%
Uporaba tiskalnika	64,50 %	9,70 %	6,50 %	9,70 %	9,70%
Uporaba mobilnega telefona	38,70 %	9,70 %	25,80 %	16,10 %	9,70%
Uporaba digitalnega fotoaparata	54,80 %	12,90 %	6,50 %	16,10 %	9,70%
Uporaba kamere	74,20 %	12,90 %	0,00 %	9,70 %	3,20%
Uporaba interneta	77,40 %	3,20 %	3,20 %	9,70 %	6,50%
Vaše znanje angleščine	83,90 %	6,50 %	6,50 %	0,00 %	3,20%

Tabela 7: Samostojna ocena sposobnosti slovenskih upokoencev

Samostojna ocena sposobnosti norveških upokoencev	zelo slabo	slabo	dobro	zadovoljivo	odlično
Vaše bralne sposobnosti v maternem jeziku	0,00 %	2,60 %	78,90 %	13,20 %	5,30%
Vaše sposobnosti pisanja v maternem jeziku	0,00 %	5,30 %	76,30 %	15,80 %	2,60%
Uporaba programov za pisanje besedil	81,60 %	2,60 %	5,30 %	7,90 %	2,60%
Uporaba programov za izrisovanje tabel in grafov	83,80 %	2,70 %	8,10 %	2,70 %	2,70%
Uporaba tiskalnika	81,60 %	2,60 %	2,60 %	10,50 %	2,60%
Uporaba mobilnega telefona	18,40 %	26,30 %	44,70 %	7,90 %	2,60%
Uporaba digitalnega fotoaparata	21,10 %	34,20 %	34,20 %	10,50 %	0,00%
Uporaba kamere	39,50 %	28,90 %	23,70 %	7,90 %	0,00%
Uporaba interneta	76,30 %	7,90 %	5,30 %	7,90 %	2,60%
Vaše znanje angleščine	42,10 %	28,90 %	10,50 %	13,20 %	5,30%

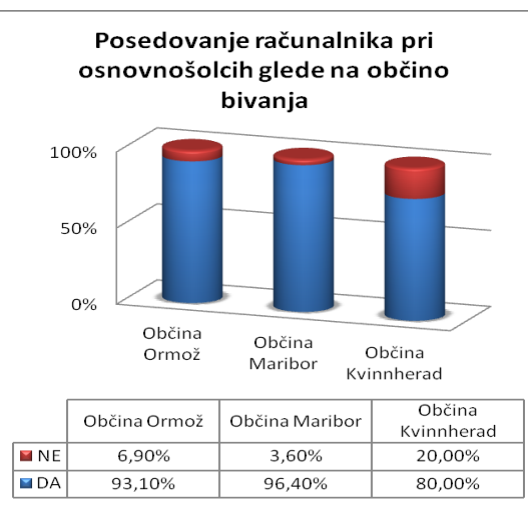
Norveški upokoenci so se ocenili bolj kot slovenski pri večini podanih trditev. Vendar je velik odstotek slovenskih upokoencev svoje bralne sposobnosti v maternem jeziku ocenil odlično, v nasprotju z norveškimi upokoenci, ki so se ocenili dobro. Vsi pa so se ocenili zelo slabo v izdelovanju tabel in grafov ter pri uporabi interneta in tiskalnika. 84 % slovenskih upokoencev je svoje znanje ocenilo kot zelo slabo, na Norveškem je ta odstotek 42.

DESETO VPRAŠANJE: Imate doma osebni ali prenosni računalnik?

Graf 21: Posedovanje računalnika pri osnovnošolcih glede na državo bivanja

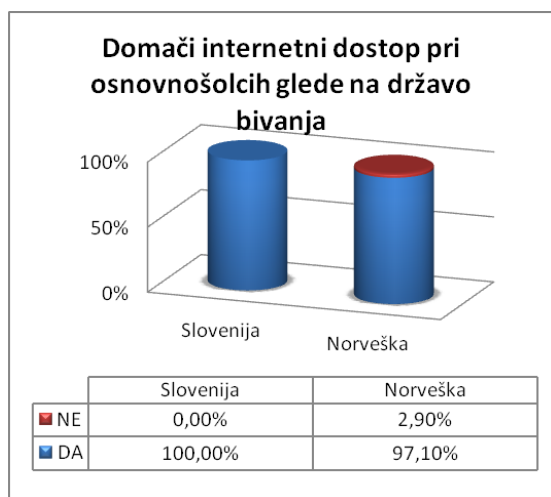
Več slovenskih osnovnošolcev ima doma računalnik v primerjavi z norveškimi.

Graf 20: Posedovanje računalnika pri osnovnošolcih glede na občino bivanja

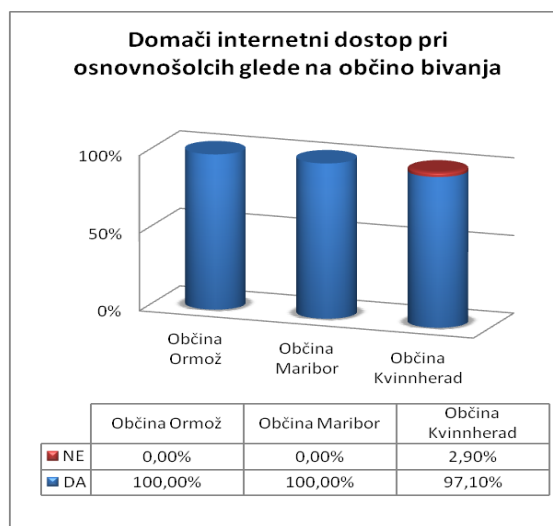
Glede na občino bivanja je največji delež učencev, ki imajo doma računalnik, doma v Mariboru. Presenetljivi 20 % delež kvinnheradskih učencev doma nima računalnika.

DVANAJSTO VPRAŠANJE: Imate doma dostop do interneta?

Graf 23: Domači internetni dostop pri osnovnošolcih glede na državo bivanja

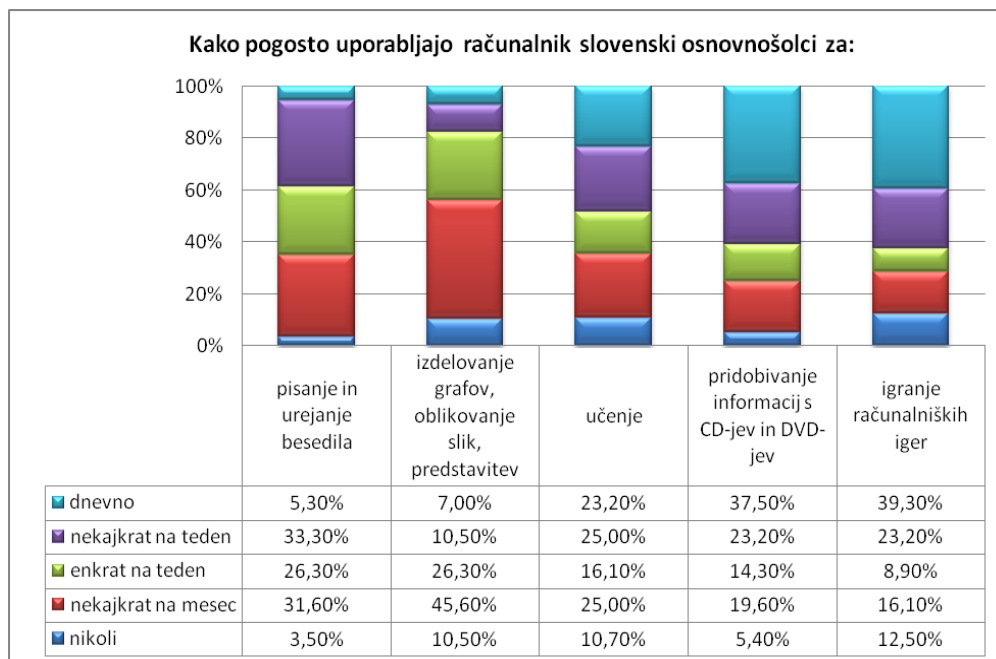
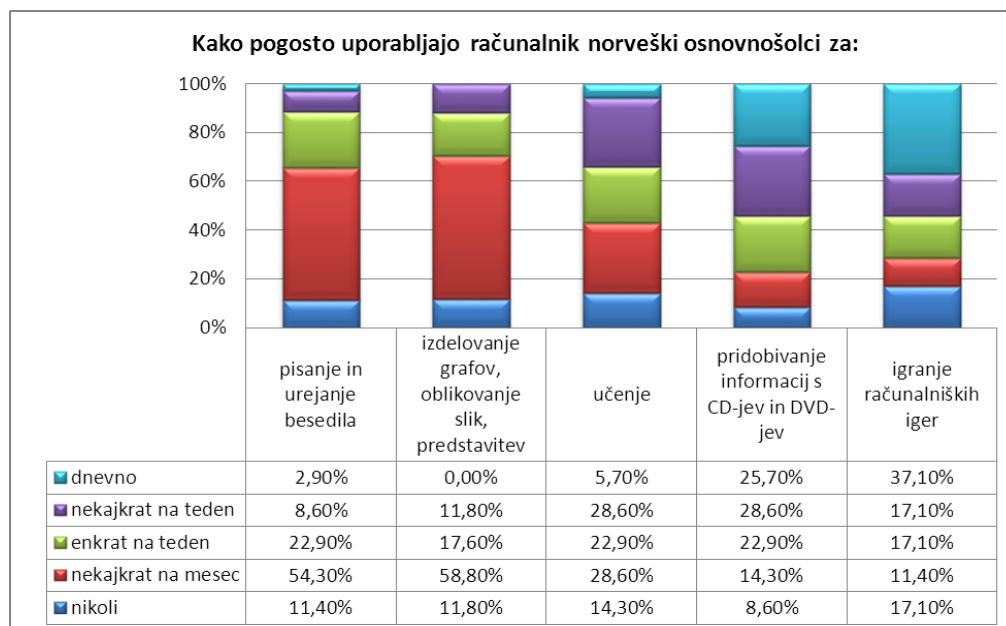
V Sloveniji imajo vsi osnovnošolci v nasprotju z Norvežani doma dostop do interneta.

Graf 22: Domači internetni dostop pri osnovnošolcih glede na občino bivanja

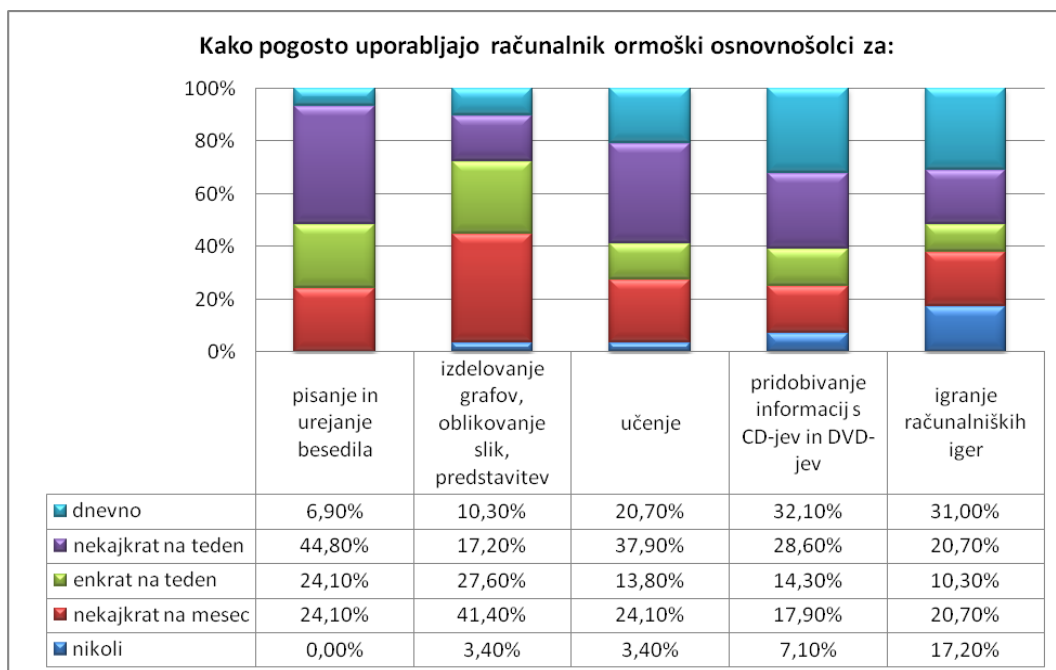
Mariborski in ormoški osnovnošolci imajo v nasprotju s kvinnheradskimi vsi dostop do interneta.

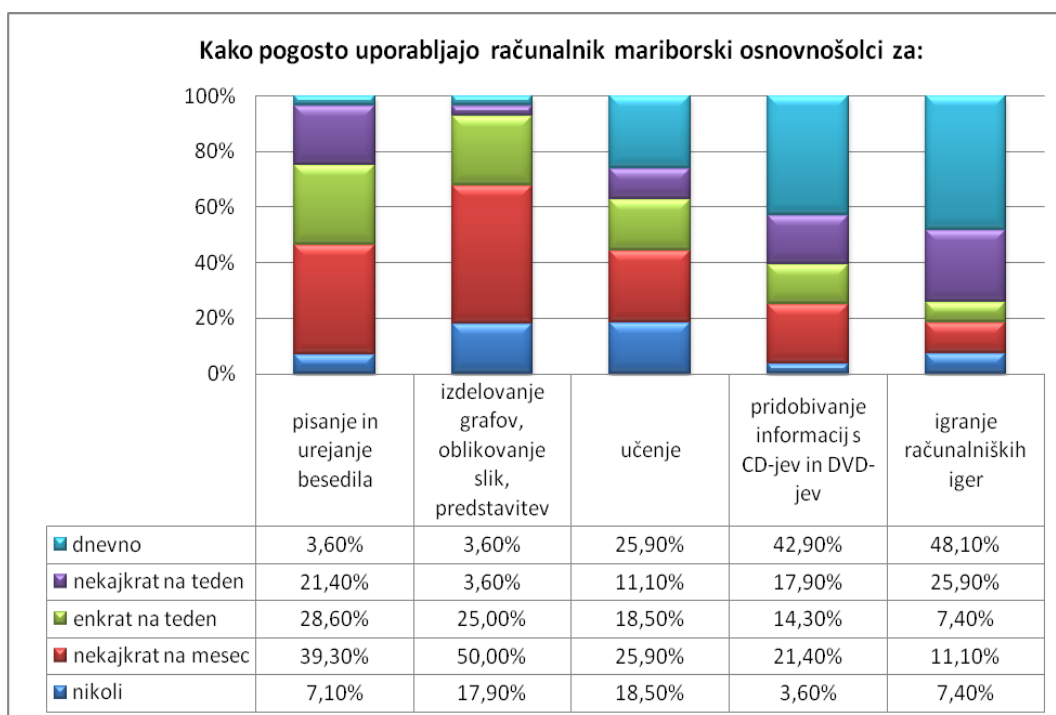
ENAJSTO VPRAŠANJE: Kako pogosto uporabljate osebni računalnik za**- primerjava glede na državo bivanja osnovnošolcev****Graf 24:** Pogostost rabe računalnika slovenskih osnovnošolcev**Graf 25:** Pogostost rabe računalnika norveških osnovnošolcev

Slovenski osnovnošolci večino svojega časa na računalniku uporabljajo za igranje računalniških iger (39 %) in pridobivanje informacij s CD-jev in z DVD-jev (38 %), manj pa za izdelovanje grafov (7 %) ter za pisanje in urejanje besedila (5 %). Tudi norveški osnovnošolci svoj čas na računalniku uporabljajo podobno, le da ga za izdelovanje grafov, oblikovanje slik in predstavitev uporabljajo manj.

- primerjava glede na ruralno in urbano okolje osnovnošolcev

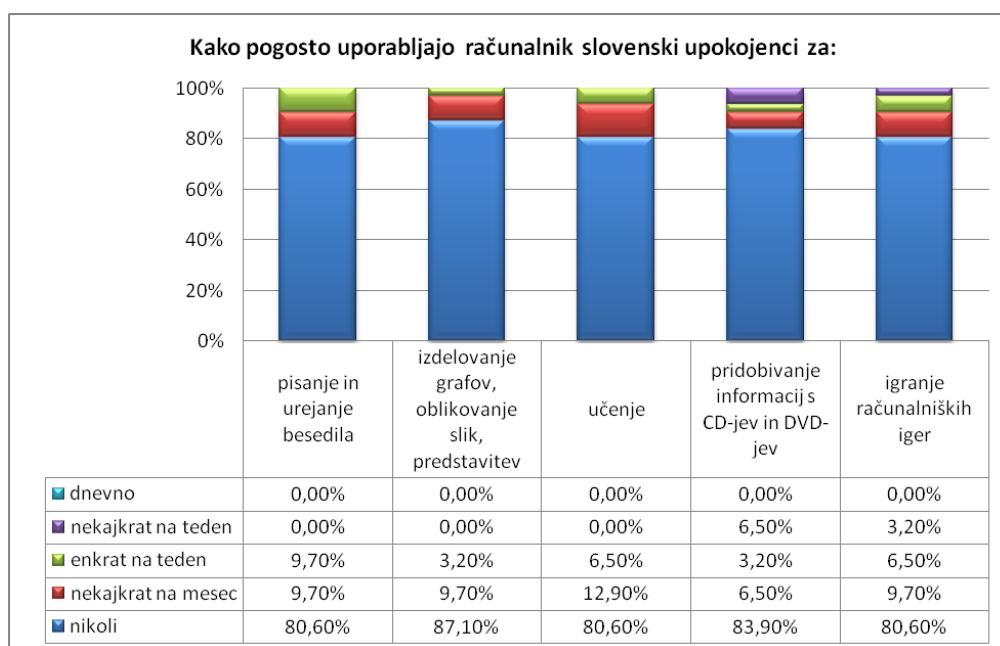
Graf 26: Pogostost rabe računalnika ormoških osnovnošolcev

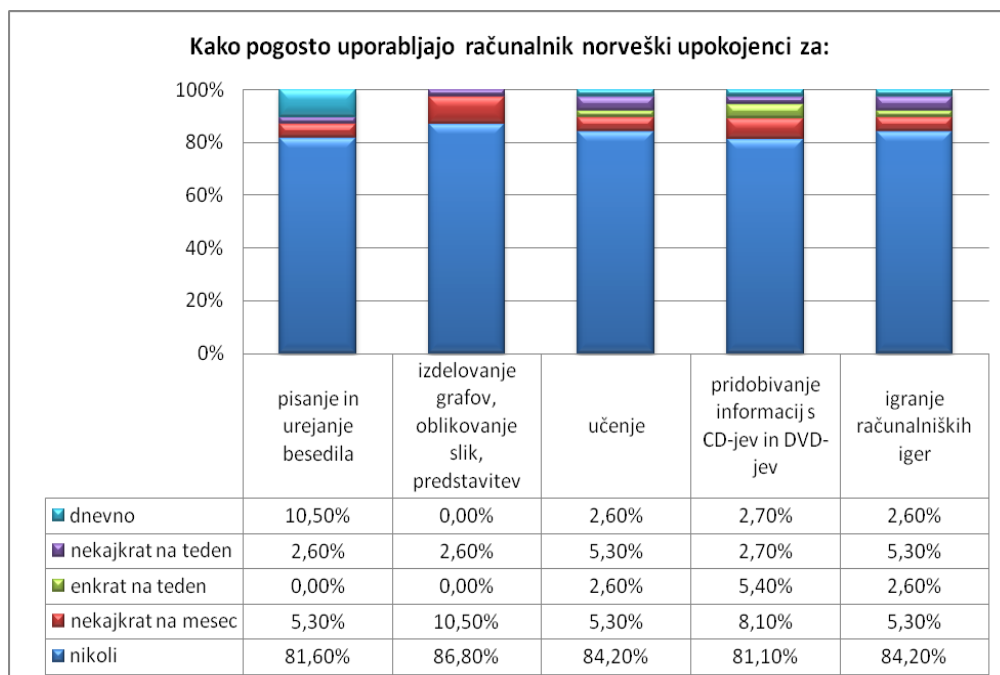
Graf 27: Pogostost rabe računalnika mariborskih osnovnošolcev

Večina ormoških osnovnošolcev svoj prosti čas na računalniku uporablja za igranje računalniških iger (31 %), učenje (21 %) ter pridobivanje informacij s CD-jev/z DVD-jev (32 %). Manj časa pa uporabijo za izdelovanje grafov ter pisanje in urejanje besedil. Mariborski osnovnošolci uporabljajo računalnik za računalniške igre (48 %) ter za dobivanje informacij s CD-jev/z DVD-jev dnevno (43 %), za izdelovanje grafov in urejanje besedil pa nekajkrat na mesec.

- primerjava glede na državo bivanja upokoјencev

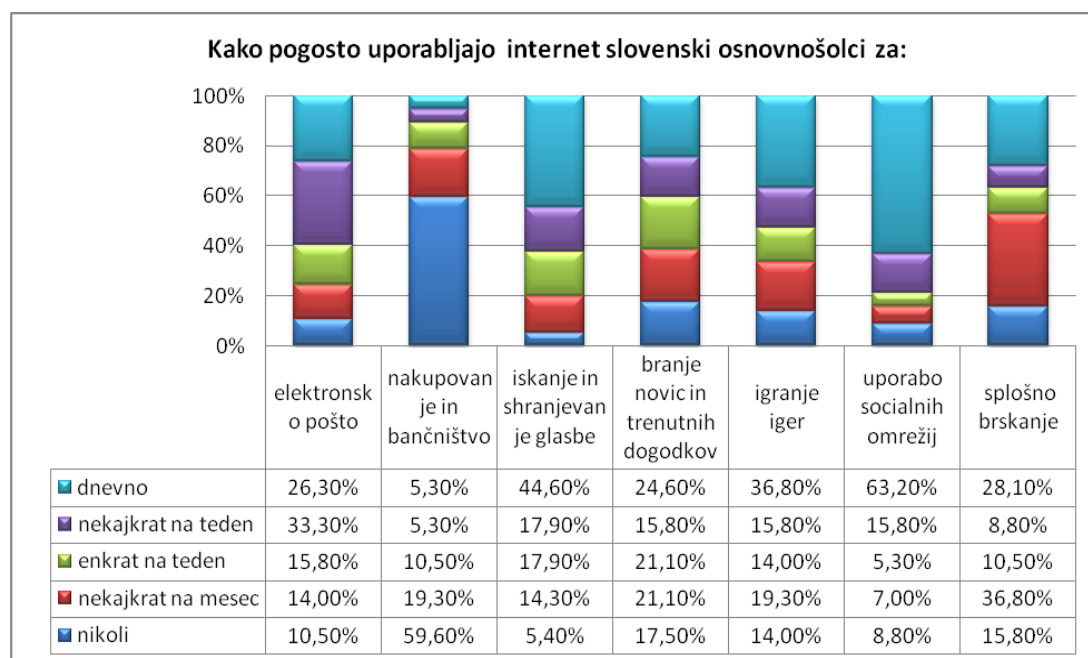
Graf 28: Pogostost rabe računalnika slovenskih upokoјencev

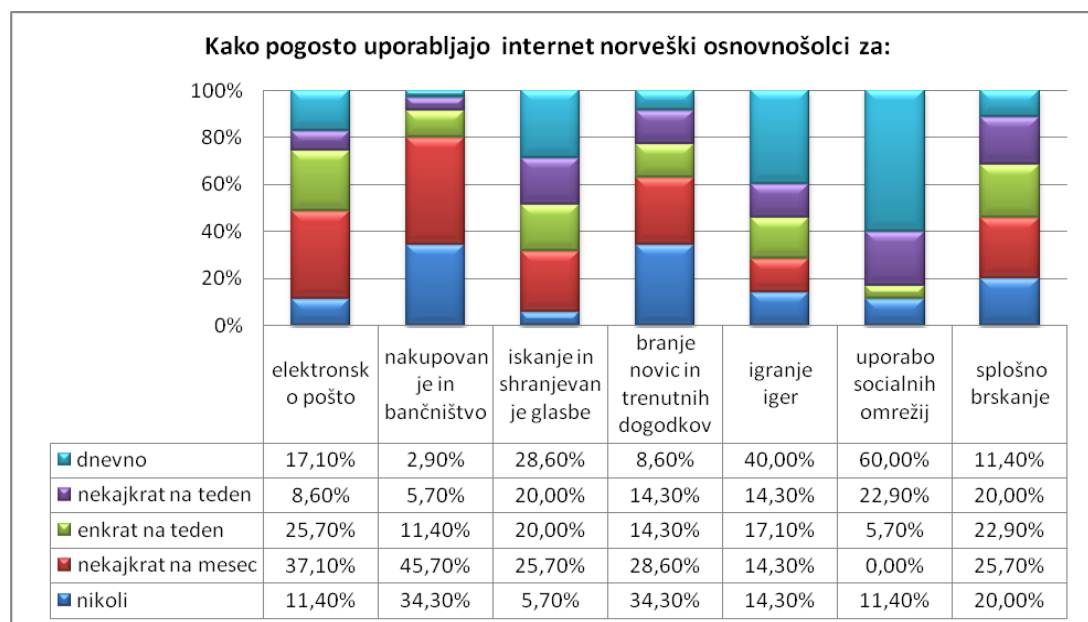
Graf 29: Pogostost rabe računalnika norveških upokoјencev

Slovenski upokoјenci redko uporabljajo računalnik, a ko ga, ga večinoma uporabljajo za igranje računalniških iger ter pridobivanje informacij s CD-jev in z DVD-jev, vendar le 3 %. Manj ga uporabljajo za učenje in izdelovanje grafov. Norveški upokoјenci računalnik uporabljajo večinoma za pisanje in urejanje besedila ter pridobivanje informacij s CD-jev in z DVD-jev, manj pa za izdelovanje grafov.

TRINAJSTO VPRAŠANJE: Kako pogosto uporabljate internet za - primerjava glede na državo bivanja osnovnošolcev

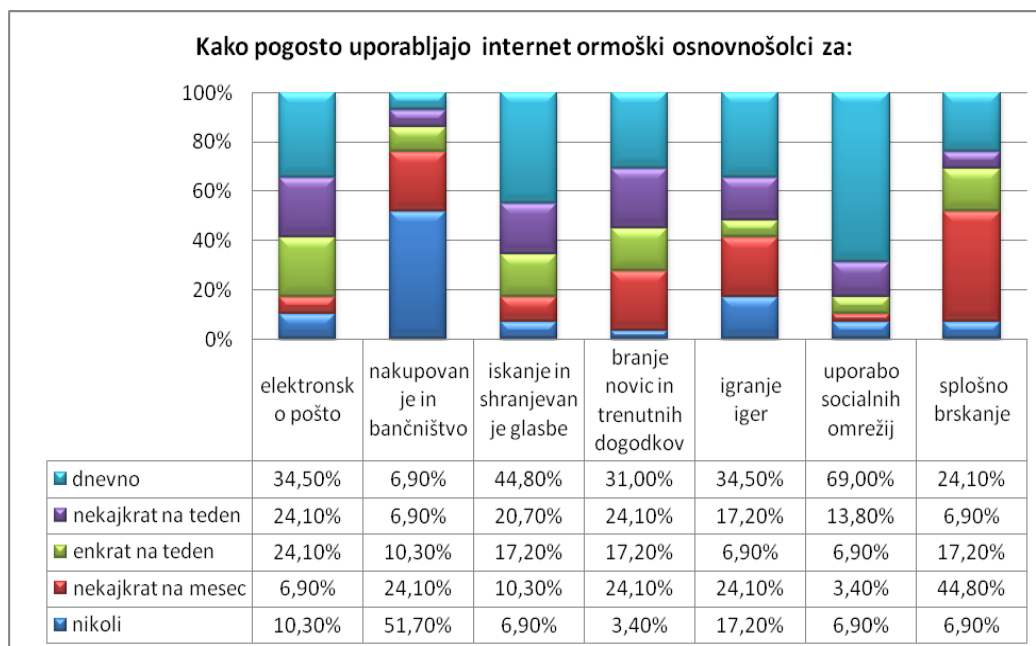
Graf 30: Pogostost rabe interneta slovenskih osnovnošolcev

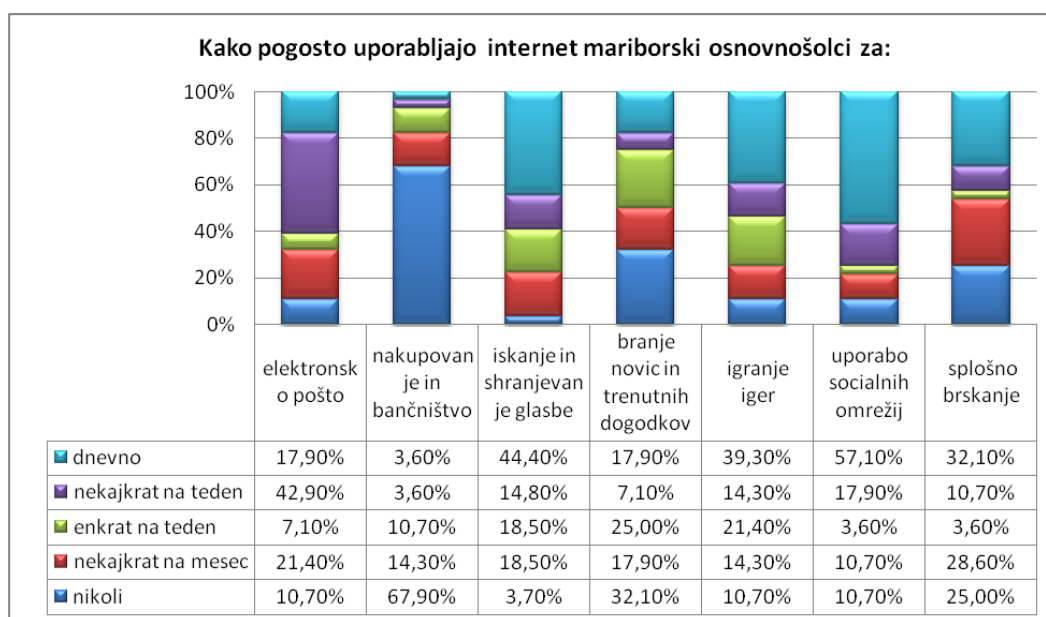
Graf 31: Pogostost rabe interneta norveških osnovnošolcev

Iz grafov je razvidno, da so interesi slovenskih in norveških osnovnošolcev, glede rabe interneta, zelo podobni. Na Norveškem kar 60 % in v Sloveniji kar 62 % osnovnošolcev uporablja socialna omrežja, sledi igranje iger (Slovenija 37 %, Norveška 40 %) in iskanje glasbe (Slovenija 47 %, Norveška 28 %). Slovenski osnovnošolci več časa posvetijo urejanju elektronske pošte (26 %) in branju novic ter trenutnih dogodkov (25 %), medtem ko Norvežani to počnejo v manjšem odstotku.

- primerjava glede na ruralno in urbano okolje osnovnošolcev

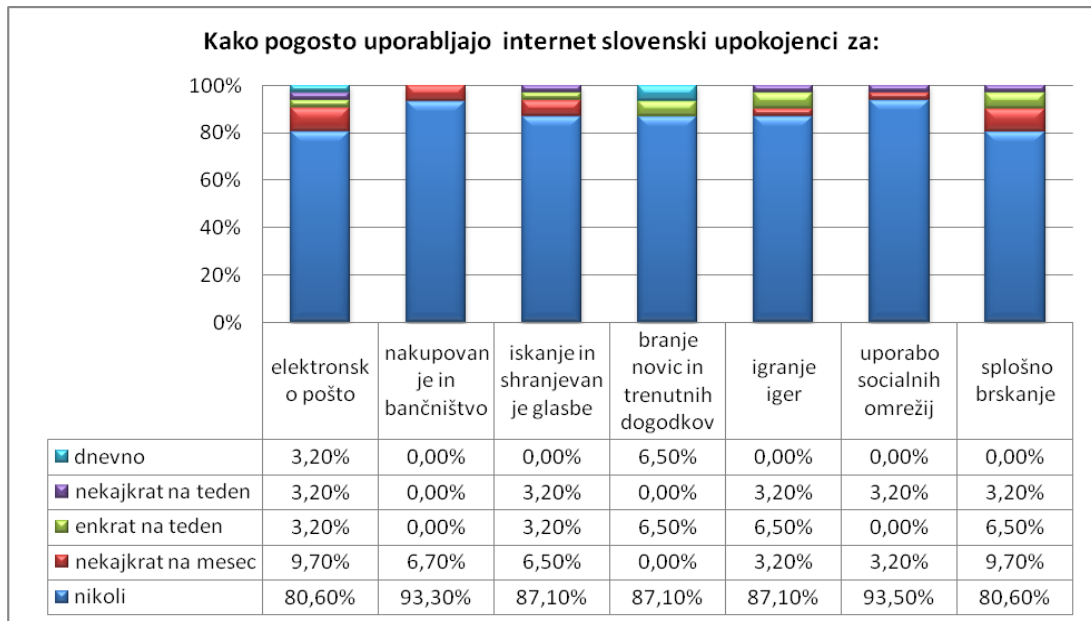
Graf 32: Pogostost rabe interneta ormoških osnovnošolcev

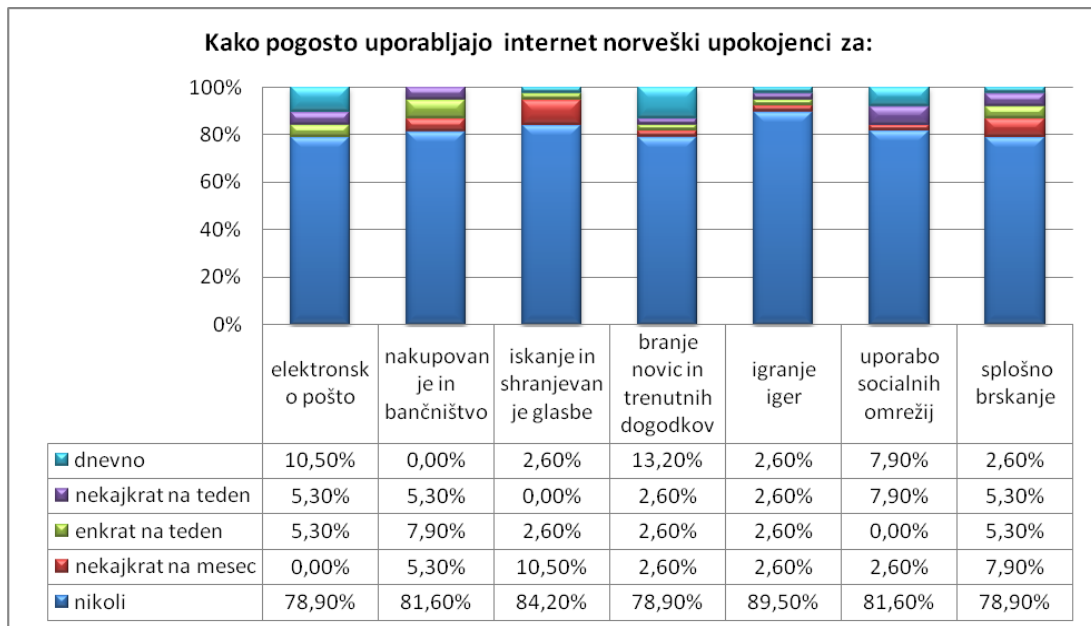
Graf 33: Pogostost rabe interneta mariborskih osnovnošolcev

Ormoški osnovnošolci v primerjavi z mariborskimi dnevno preživijo več časa pri pregledovanju elektronske pošte (Ormož 36 %, Maribor 18 %), uporabi socialnih omrežij (Ormož 60 %, Maribor 57 %), pri branju novic in trenutnih dogodkov (Ormož 31 %, Maribor 18 %). Mariborski osnovnošolci posvetijo več časa igranju iger (Ormož 34 %, Maribor 39 %) in splošnemu brskanju (Ormož 24 %, Maribor 32 %).

- primerjava glede na državo bivanja upokojencev

Graf 34: Pogostost rabe interneta slovenskih upokojencev

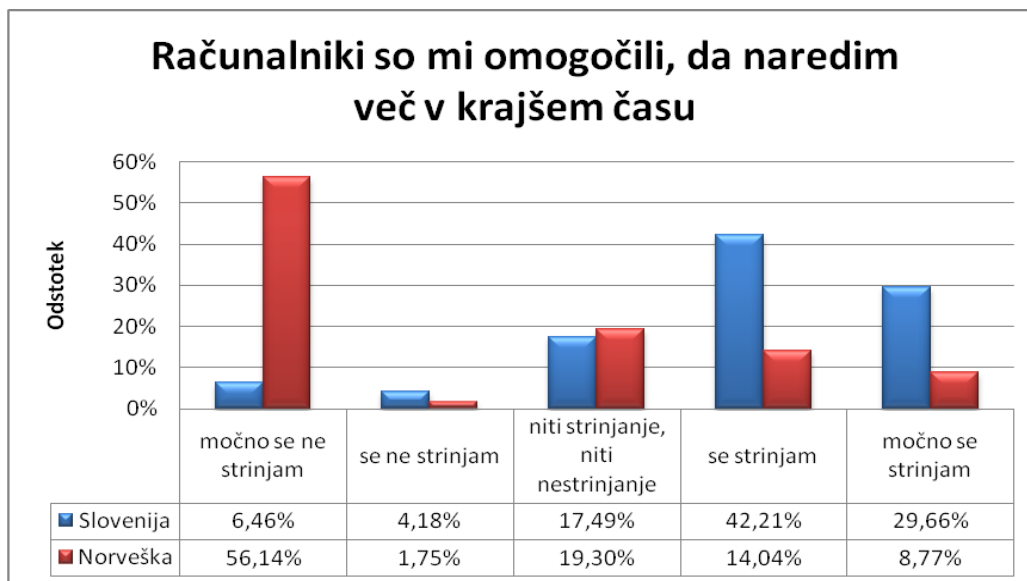

Graf 35: Pogostost rabe interneta norveških upokojencev

Upokojenci v obeh državah zelo malo uporabljajo internet. Upokojenci pri vseh postavkah skoraj v 80-odstotni meri nikoli ne opravljajo stvari, po katerih smo jih spraševali. V največji meri se nikoli ne poslužujejo igranja iger (Norveška 81 %) in uporabe socialnih omrežij (Slovenija 93 %). Norveški upokojenci se največkrat poslužujejo elektronske pošte (11 %) in branja novic in trenutnih dogodkov (13 %).

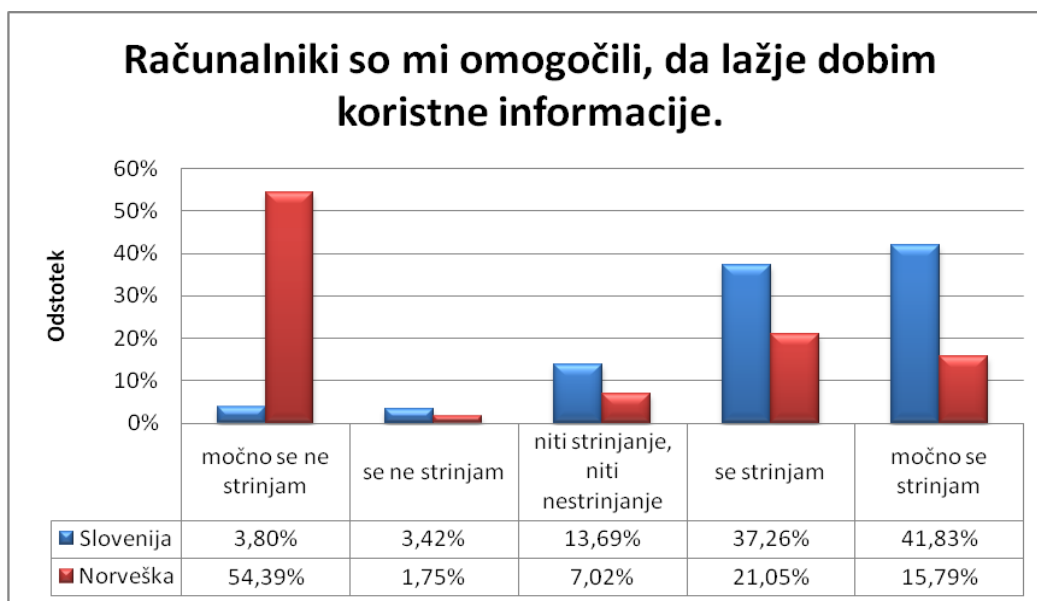
ŠTIRINAJSTO VPRAŠANJE: Kako močno se strinjate s spodaj navedenimi trditvami?

- primerjava posameznih TRDITEV glede na državo bivanja

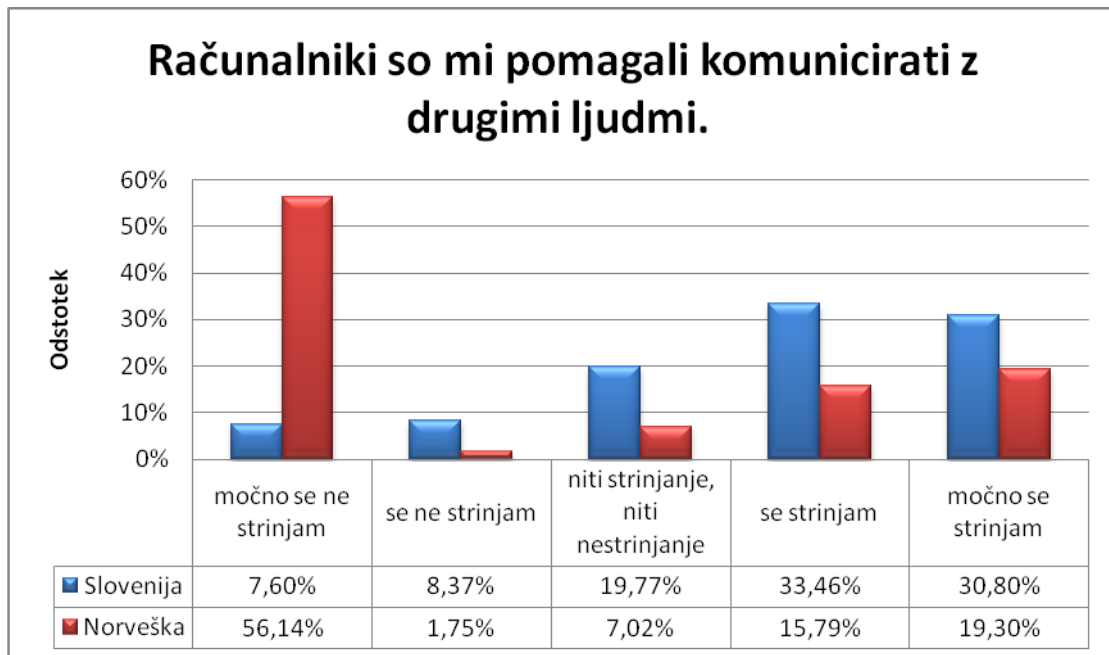
Graf 36: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi omogočili, da naredim več v krajšem času.«

Zanimivo je, da se mnenji Norvežanov, ki se močno ne strinjajo s to trditvijo, in Slovencev, ki se strinjajo, krešeta.

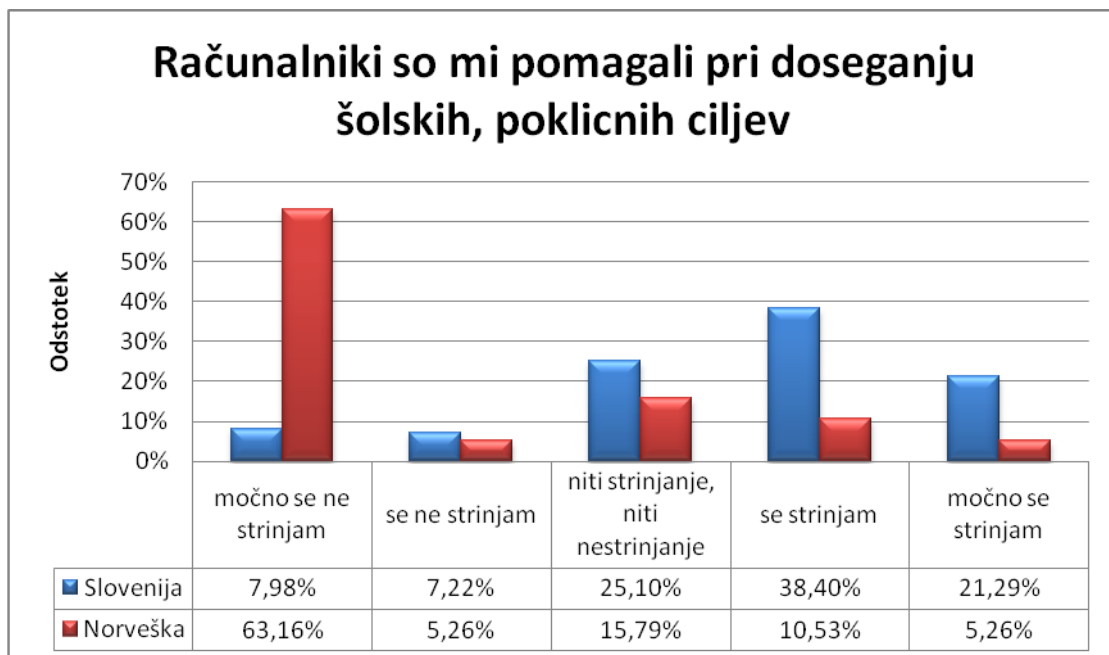
Graf 37: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi omogočili, da lažje dobim koristne informacije.«

Norvežani se spet močno ne strinjajo s trditvijo, da so jim računalniki omogočili, da lažje dobijo koristne informacije, v nasprotju s Slovenci, ki se s to trditvijo v veliki meri strinjajo.

Graf 38: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi pomagali komunicirati z drugimi ljudmi.«

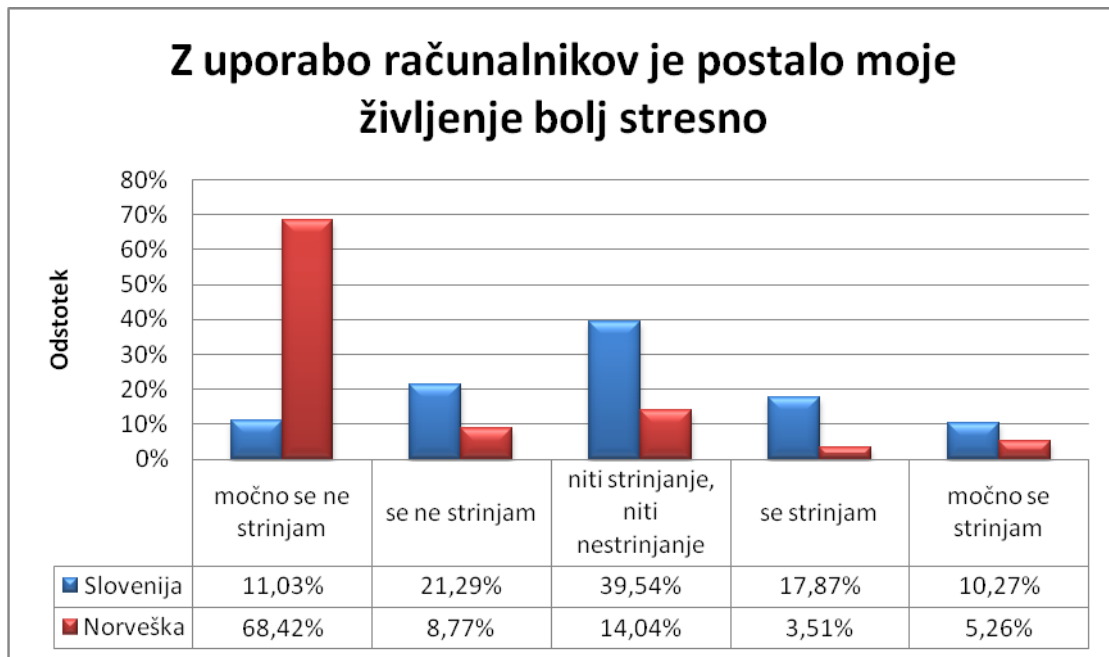
Tako kot pri prejšnjih dveh trditvah se velik odstotek Norvežanov močno ne strinja, spet v nasprotju z Slovenci.

Graf 39: Strinjanje s trditvijo »Računalniki so mi pomagali pri doseganju šolskih, poklicnih ciljev.«

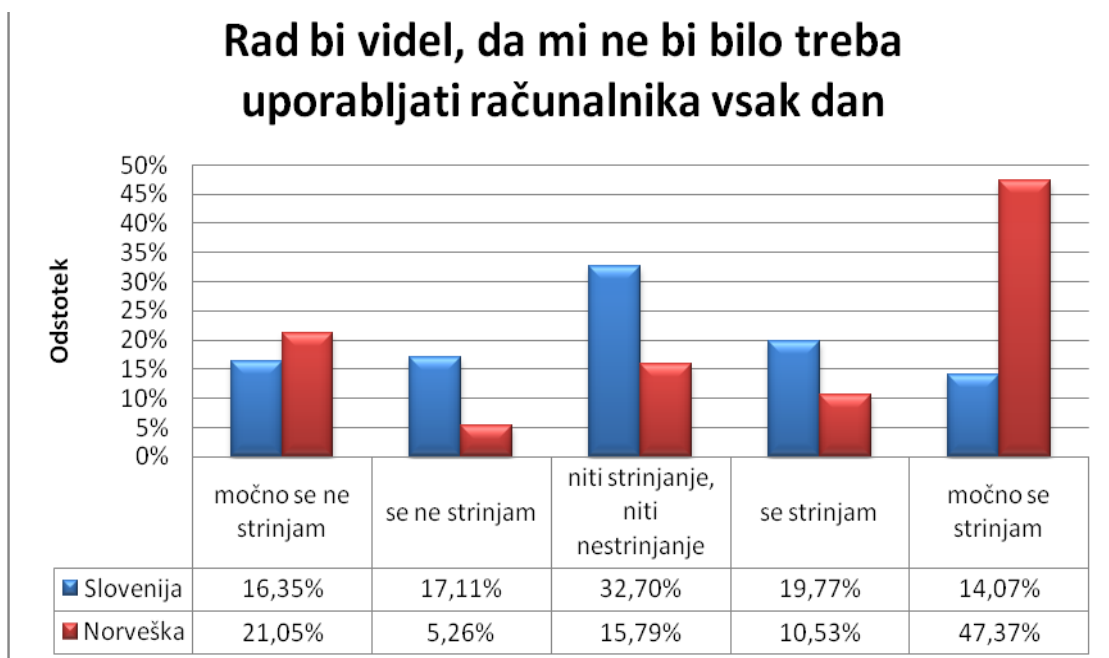
Več kot polovica Norvežanov se močno ne strinja s podano trditvijo, vendar se velik odstotek Slovencev s trditvijo strinja.

Graf 40: Strinjanje s trditvijo »Z uporabo računalnikov je postalo moje življenje bolj stresno.«

Norvežani se s trditvijo, da je zaradi računalnikov njihovo življenje postalo bolj stresno, močno ne strinjajo, v nasprotju z njimi pa se srednje velik odstotek Slovencev ni opredelil.

Graf 41: Strinjanje s trditvijo »Rad bi videl, da mi ne bi bilo treba uporabljati računalnika vsak dan.«

Iz grafa je razvidno, da se Slovenci niso odločili za odločen odgovor, Norvežani pa se s trditvijo močno strinjajo.

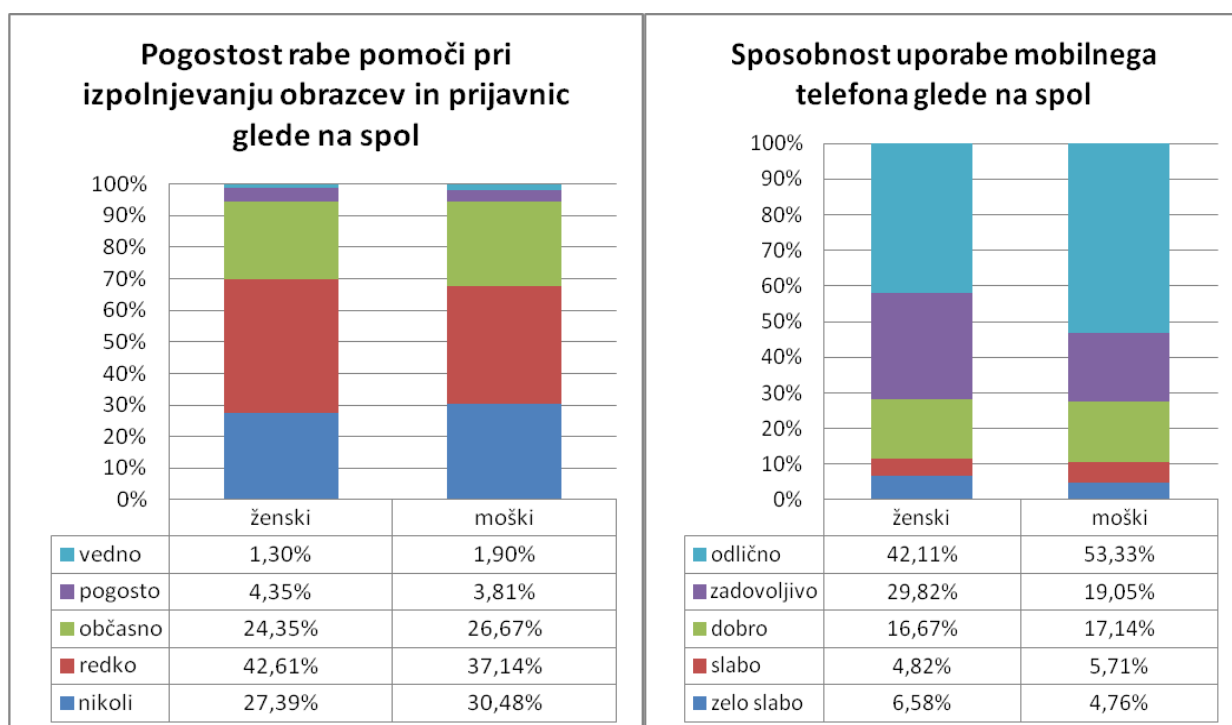
5.1.1. Primerjava splošne in informacijske pismenosti

Splošno in informacijsko pismenost sva primerjali na podlagi dveh trditev:

- izpolnjevanje obrazcev in prijavnice kot merilo splošne pismenosti in
- sposobnost uporabe mobilnega telefona kot merilo informacijske pismenosti.

Predpostavljali sva, da je sposobnost izpolnjevanja obrazcev in prijavnice ključnega pomena za ugotavljanje splošne pismenosti. Glede na to, da je mobilni telefon najbolj razširjena in hkrati najdlje prisotna informacijska naprava, sva uporabili sposobnost uporabe le-tega kot merilo ocenjevanja informacijske pismenosti. Večina oziroma vsi anketiranci so že kdaj izpolnjevali obrazce, prav tako pa jih večina poseduje mobilni telefon.

- glede na spol

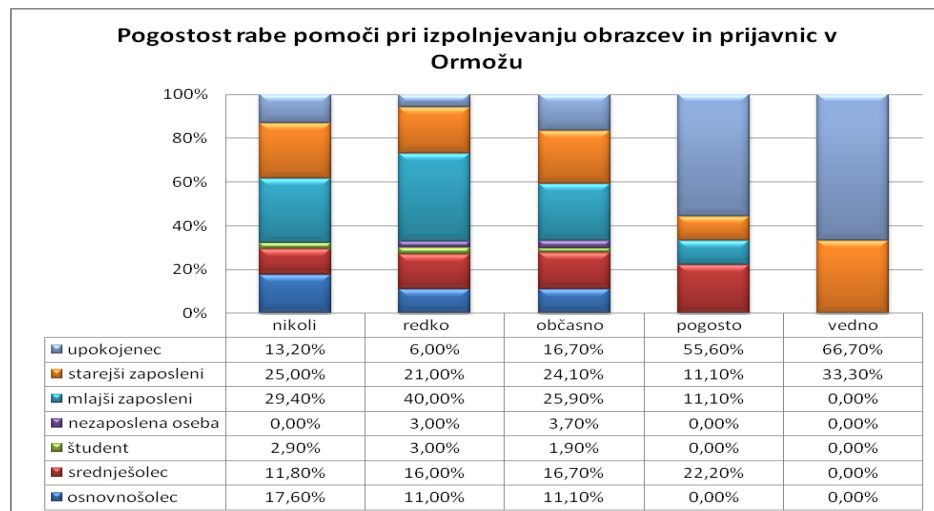
Graf 42: Pogostost rabe pomoči pri izpolnjevanju obrazcev in prijavnice glede na spol

Graf 43: Sposobnost uporabe mobilnega telefona glede na spol

Glede pogostosti rabe pomoči pri izpolnjevanju obrazcev in prijavnice ni bistvene razlike med spoloma. Tako moški kot ženske, v največji meri, redko potrebujejo pomoč. Večji delež moških nikoli ne potrebuje pomoči v primerjavi z ženskami.

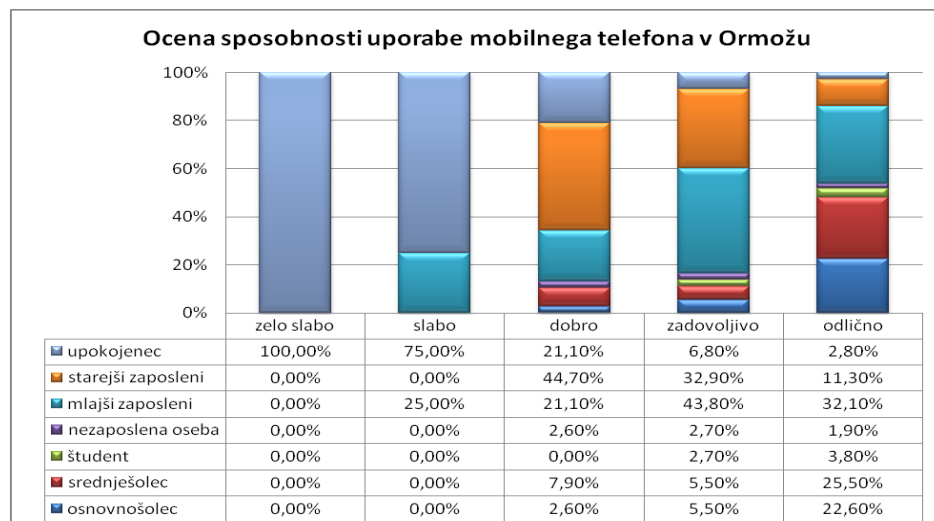
Večji delež moških anketirancev odlično ocenjuje svoje sposobnosti pri uporabi mobilnega telefona. Prav tako pa večji delež žensk meni, da je njihova sposobnost uporabe mobilnega telefona zadovoljiva. V ostalih stopnjah ocene ni bistvenih razlik.

- glede na starost

Graf 44: Pogostost rabe pomoči pri izpolnjevanju obrazcev in prijavníc v Ormožu
obrazcev in prijavníc glede na spol

Če predpostavljamo, da je izpolnjevanje obrazcev in prijavníc merilo splošne pismenosti v Ormožu, potem graf kaže na to, da so mlajši zaposleni (29 %) v največji meri splošno pismeni, sledijo starejši zaposleni (25 %) in osnovnošolci (18 %). Na repu lestvice se nahajajo s 13 % upokojenci in z 12 % srednješolci. Največji odstotek upokojencev in srednješolcev v največji meri pogosto potrebuje pomoč, največji delež starejših zaposlenih vedno, največji delež mlajših zaposlenih redko in največji delež osnovnošolcev nikoli ne potrebuje pomoči. Nezaposlene osebe in študenti imajo enakomerno porazdeljene rezultate.

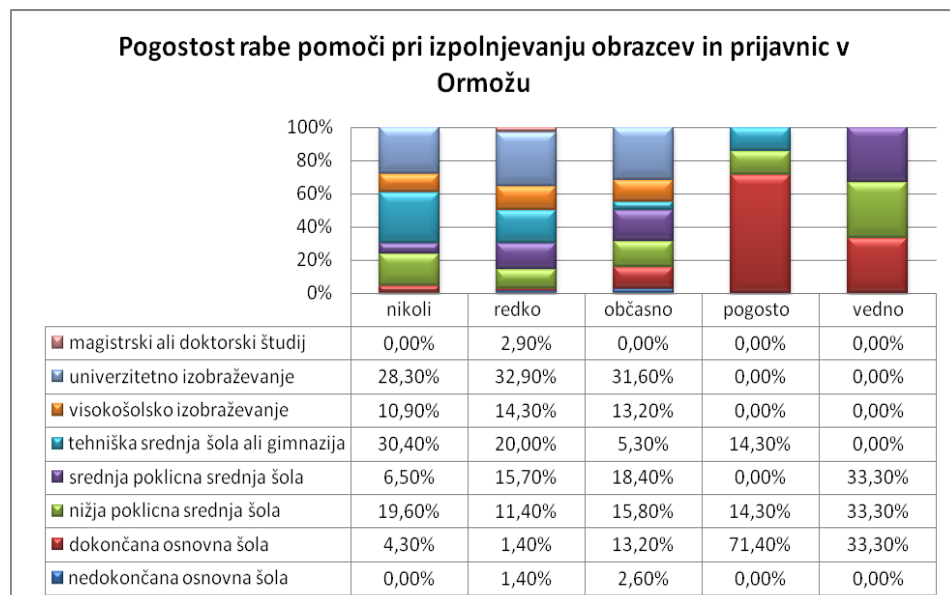

Graf 45: Ocena sposobnosti uporabe mobilnega telefona v Ormožu glede na starost

Če predpostavljamo, da je sposobnost uporabe mobilnega telefona merilo informacijske pismenosti, potem graf kaže na to, da so v največji meri mlajši zaposleni (32 %) najbolj informacijsko pismeni v občini Ormož. Sledijo srednješolci (26 %), osnovnošolci (23 %) in starejši zaposleni, saj svojo sposobnost ocenjujejo kot zadovoljivo (33 %). Na zadnjem mestu se nahajajo upokojenci (3 %). Največji odstotek osnovnošolcev, srednješolcev in študentov njihovo

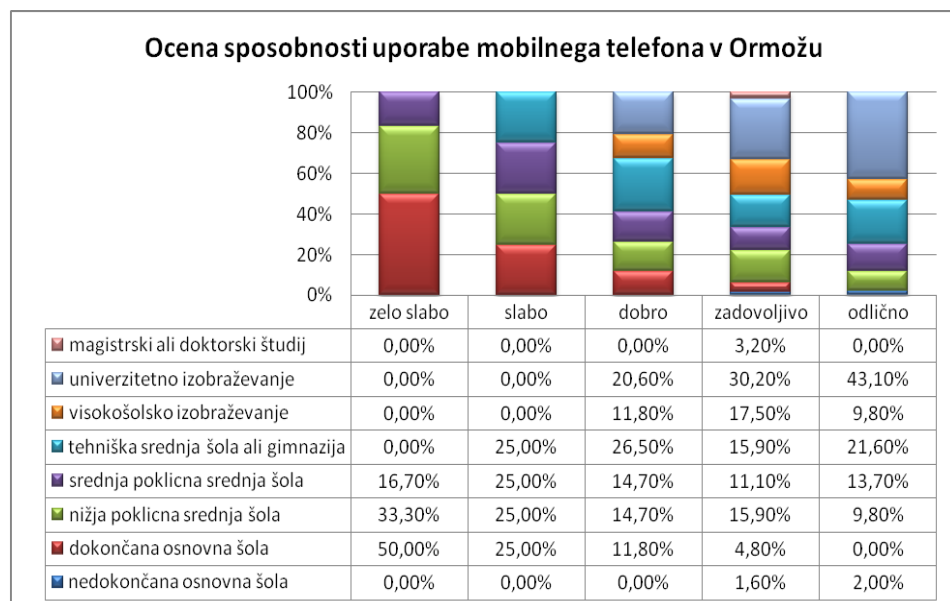
sposobnost ocenjuje kot odlično, nezaposlene osebe in mlajši zaposleni kot zadovoljivo, starejši zaposleni kot dobro, medtem ko upokojeanci svoje sposobnosti ocenjujejo kot slabe.

- glede na izobrazbo

Graf 46: Pogostost rabe pomoči pri izpolnjevanju obrazcev in prijavníc v Ormožu glede na izobrazbo obrazcev in prijavníc glede na spol

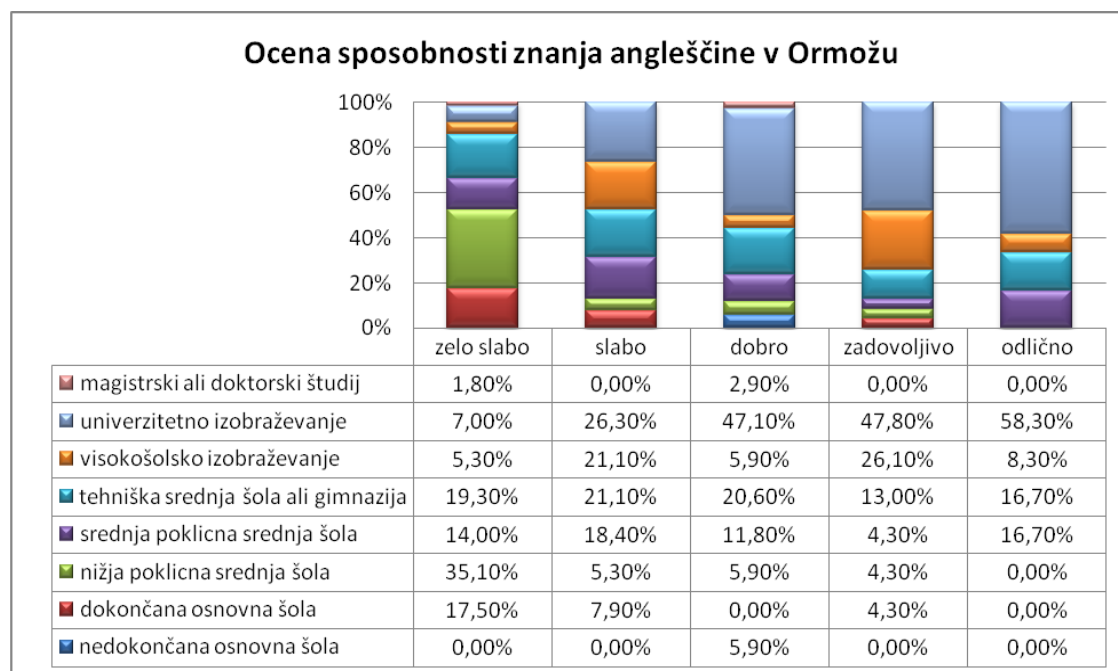
Najbolj splošno pisarni, glede na izobrazbo, so anketiranci s končanim univerzitetnim izobraževanjem in s tehniško srednjo šolo oziroma z gimnazijo. Sledijo anketiranci z nižjo poklicno srednjo šolo in visokošolskim izobraževanjem. Na zadnjem mestu se nahajajo anketiranci z nedokončano osnovno šolo.

Graf 47: Ocena sposobnosti uporabe mobilnega telefona v Ormožu glede na izobrazbo obrazcev in prijavníc glede na spol

V največji meri so informacijsko pismeni univerzitetno izobraženi anketiranci, sledijo anketiranci s tehniško srednjo šolo oziroma z gimnazijo, čeprav se je večina le-teh, v največjem odstotku, ocenila s slabo oceno. Največji odstotek v grafu se pojavlja v obliki zelo slabe ocene pri anketirancih z dokončano osnovno šolo. To so večinoma upokojenci. Na zadnjem mestu se pojavljajo anketiranci z nedokončano osnovno šolo.

Kot kazalec funkcionalne pismenosti sva analizirali tudi znanje angleškega jezika v občini Ormož glede na izobrazbo anketirancev.

Graf 48: Ocena znanja angleščine v Ormožu

Graf prikazuje znanje angleščine v občini Ormož. Ormož je bila edina občina, v kateri smo pridobili rezultate vseh starostnih skupin. Ugotavljamo, da znanje angleščine praviloma narašča v skladu z izobrazbo. Z odlično oceno se je ocenil največji odstotek respondentov z univerzitetno izobrazbo, sledijo respondenti s tehniško srednjo šolo ali z gimnazijo in tisti, ki so dokončali srednjo poklicno šolo. Zanimiv je podatek, da so se respondenti z dokončanim magistrskim ali doktorskim študijem ocenili z dobro in zelo slabo oceno, vendar je bilo število teh premajhno, da bi predstavljali reprezentativni vzorec.

6. DISKUSIJA IN ZAKLJUČEK

V najini raziskovalni nalogi sva se osredotočili na vprašanje Smo funkcionalno pismeni?. Vprašanje sva zastavili anketirancem v Sloveniji (občini Ormož in Maribor) in na Norveškem (občina Kvinnherad). Ker sva raziskovali splošno in informacijsko pismenost med državama, med urbanim in ruralnim okoljem, glede na starost in izobrazbo, podajava najine ugotovitve v tej obliki. Predvsem naju je zanimalo, ali so se najine hipoteze izkazale kot resnične in kako bodo najine ugotovitve pripomogle pri izboljšanju funkcionalne pismenosti v okviru projekta Medgeneracijski pristop za zmanjševanje funkcionalne nepismenosti.

Ko določen pojem raziskujemo, nas seveda zanima, ali poznamo pomen tega pojma, najine anketirance sva prosili za njihovo interpretacijo besedne zveze funkcionalna pismenost. Le 8,2 % slovenskih anketirancev je ustrezno odgovorilo na to vprašanje, med norveškimi anketiranci pravega odgovora ni bilo. Vendar ta rezultat pripisujeva dejstvu, da je precej težko odgovarjati na anketo v tujem jeziku, saj so Norvežani odgovarjali v angleščini.

Na vprašanje, ki se je nanašalo na merjenje splošne pismenosti, so anketiranci podajali pogostost rabe pomoči pri branju in razumevanju časopisnih člankov, branju in razumevanju uradnih informacij, izpolnjevanju obrazcev in prijav, branju in razumevanju navodil, opravljanju osnovnih matematičnih operacij in pri pisanju uradnih pisem. Ugotavljava, da so slovenski osnovnošolci bolj splošno pismeni v primerjavi z norveškimi učenci, saj rabijo manj pomoči pri vseh trditvah. Ko sva primerjali urbano in ruralno okolje, sva prišli do ugotovitve, da so se mariborski učenci bolje ocenili kot ormoški. Presenetljiv je podatek, da tako ormoški kot mariborski učenci največ pomoči potrebujejo pri opravljanju osnovnih matematičnih operacij. Pri slovenskih upokojencih je ravno obratno. Le-ti nikoli ne rabijo pomoči pri opravljanju osnovnih matematičnih operacijah, norveški pa redko. Upokojenci in učenci potrebujejo najmanj pomoči pri branju časopisa, slovenski upokojenci še pri branju navodil, norveški upokojenci so najbolj samostojni pri branju in razumevanju uradnih informacij. Zanimivo je tudi dejstvo, da upokojenci rabijo manj pomoči pri branju in razumevanju časopisa kot pa osnovnošolci. Najmanj pomoči izmed vseh rabijo norveški upokojenci. S tem sva potrdili H4, da imajo upokojenci bolj razvito splošno pismenost. Predpostavljali sva tudi, da se splošna pismenost ne razlikuje glede na urbano in ruralno okolje (H5), vendar se je izkazalo, da je splošna pismenost večja v urbanem okolju.

Pri merjenju splošne pismenosti se je izkazala splošna tendenca o neobiskovanju knjigarn in spletnih knjigarn vseh anketirancev. Zaskrbljujoč podatek je ta, da 46 % norveških osnovnošolcev nikoli ne obišče knjižnice. Med slovenskimi učenci le 3,4 % učencev nikoli ne zaide v knjižnico. Odklonilen odnos do knjig kaže na zmanjšano stopnjo splošne pismenosti. V urbanem okolju (občina Maribor) več učencev obiskuje knjižnico v primerjavi z ruralnim (občina Ormož). Ugotovili sva, da več osnovnošolcev obiskuje knjižnico v primerjavi z upokojenci, kar je lahko tudi posledica manjše mobilnosti starejših ljudi. H2, da splošna pismenost doseže najvišjo stopnjo med starejšimi zaposleni, z vidika tega vprašanja, lahko delno ovrževa.

H1 lahko potrdiva z ocenitvijo sposobnosti uporabe naprav informacijske tehnologije pri anketirancih. Izkazalo se je, da so se slovenski učenci ocenili v vseh postavkah bolje v primerjavi z norveškimi. Tako so slovenski učenci informacijsko bolj pismeni pri uporabi programov za

urejanje besedil, izrisovanja tabel in predstavitev, pri uporabi tiskalnika, mobilnega telefona, digitalnega fotoaparata, kamere, interneta in v znanju angleščine, kar je neposredno povezano z rabo naprav in brskanjem po spletu. Mariborski učenci so se v primerjavi z ormoškimi še bolje ocenili, kar potrjuje H5, ki pravi, da je informacijska pismenost večja v urbanem okolju.

Pričakovali sva, da bo več kvinnheradskih učencev imelo doma računalnik in internetni dostop, vendar ni tako. V Kvinnheradu je kar 20 % učencev, ki doma nimajo računalnika, v Sloveniji je ta odstotek zanemarljiv. Izmed vseh treh občin ima največ mariborskih učencev doma računalnik, kar znova potrjuje H5. Podobni rezultati so tudi pri domačem internetnem dostopu. Vsi anketirani slovenski učenci imajo doma internetni dostop, 2,9 % učencev na Norveškem, dostopa nima.

Ker tudi sami preživiva veliko časa za računalnikom in ker je tudi to merilo informacijske pismenosti, sva ugotavljali pogostost rabe računalnika za pisanje in urejanje besedil, izdelovanje grafov, oblikovanje slik, učenje, pridobivanje informacij s CD-jev in z DVD-jev ter za igranje računalniških iger. Norveški in slovenski učenci so nakazali precej podobne rezultate. Najpogosteje igrajo računalniške igrice in pridobivajo informacije s CD-jev in z DVD-jev, kar pogosto pa uporabljajo računalnik za učenje. Ko sva primerjali podatke med urbanim in ruralnim okoljem, sva ponovno ugotovili, da je informacijska pismenost večja v Mariboru. Z rezultati upokojujencev potrjujeva H4. Upokojujenci so v več kot 80-odstotnem deležu ocenili pogostost (nikoli) njihovega upravljanja z računalnikom.

Glede rabe interneta se je izkazalo, da je pogostost rabe interneta za elektronsko pošto, nakupovanje in bančništvo, iskanje in shranjevanje glasbe, branje novic in trenutnih dogodkov, igranje iger, uporabo socialnih omrežij in za splošno brskanje enako porazdeljena med učenci obeh držav, le da so odstotki slovenskih učencev višji. Iz tega sklepava, da je informacijska pismenost večja pri slovenskih učencih. To potrjuje tudi dejstvo, da imajo vsi učenci doma računalnik in internetni dostop, medtem ko na Norveškem ni tako. Razlago tega je mogoče najti tudi v intervjuju, ki sva ga izvedli z g. Kongestøl. Otroci na Norveškem so aktivno vpeti v računalniški svet že v šoli, torej meniva, da ni potrebe po takem udejstvovanju doma. Med mariborskimi in ormoškimi učenci ni bistvenih razlik. Tudi pri tem vprašanju so upokojujenci z 80-odstotnim deležem ocenili pogostost njihove rabe interneta z oceno nikoli.

Presenetilo naju je strinjanje s trditvami 14. vprašanja med državama. Norvežani so se z 56 % deležem odločno uprli trditvi, da so jim računalniki olajšali delo. Slovenski anketiranci so naklonjeni tej trditvi. Norvežani se prav tako ne strinjajo, da na računalniku najdejo koristne informacije, da preko računalnikov ne komunicirajo z drugimi ljudmi in da so jim računalniki pomagali pri doseganju ciljev. Vsi deleži so okrog 60-odstotni. Norvežani se strinjajo s trditvijo, da jim ne bi bilo treba uporabljati računalnika vsak dan. Presenetljivo pa menijo, da njihovo življenje ni bolj stresno zaradi rabe računalnika.

Splošno in informacijsko pismenost sva merili tudi na osnovi dveh trditev (stopnja rabe pomoči pri izpolnjevanju obrazcev in prijav kot merilo splošne pismenosti in ocena sposobnosti uporabe mobilnega telefona kot merilo informacijske pismenosti). Ugotovili sva, da so, glede na starost, v največji meri splošno pismeni mlajši zaposleni, sledijo jim starejši zaposleni in nato osnovnošolci. Splošno najmanj pismeni so upokojujenci. Kar se tiče izobrazbe, so anketiranci z

univerzitetno izobrazbo izstopali, sledili so jim anketiranci s tehniško srednjo šolo in gimnazijo. Na repu se nahajajo anketiranci z nedokončano osnovno šolo, to so večinoma upokojenci. Glede informacijske pismenosti sva ugotovili, da so najbolj pismeni mlajši zaposleni, srednješolci in osnovnošolci, na repu so spet upokojenci. Glede na izobrazbo so informacijsko najbolj pismeni anketiranci z univerzitetno izobrazbo, sledijo tisti, s končano tehniško srednjo šolo ali z gimnazijo. Informacijska pismenost je tuja anketirancem z nedokončano osnovno šolo.

Kot zadnje podajava analizo znanja angleškega jezika v primerjavi z izobrazbo anketirancev znotraj občine Ormož. Potrjujeva H8, ki trdi, da znanje angleškega jezika narašča z nivojem izobrazbe. Najbolje so se ocenili univerzitetno izobraženi anketiranci s tehniško srednjo šolo oziroma z gimnazijo.

Usmeritve za prihodnje in koristi:

- raziskali sva problem, o katerem je v javnosti vedno več govora in razjasnili določene dileme;
- glede na rezultate bomo na naši šoli ozaveščali naše učenke in učence o njihovih pomanjkljivostih in prednostih, kar se tiče funkcionalne pismenosti;
- predstavitev rezultatov raziskovalne naloge je potekala v angleškem jeziku v sklopu mednarodnega srečanja, ki je na naši šoli potekalo v času od 12. do 16. marca 2012;
- angleški izvod raziskovalne naloge bo našel svojo mesto v Kvinnheradski knjižnici;
- najine ugotovitve bodo služile kot platforma za zastavitev projektnih aktivnosti v mednarodnem projektu Medgeneracijski pristop za zmanjševanje funkcionalne nepismenosti;
- za naju najpomembnejša korist te raziskovalne naloge je vzpodbujanje najinega raziskovalnega duha in veselja do angleškega jezika.

7. LITERATURA

Bešter, M. (1995). Funkcionalna (ne)pismenost v Sloveniji. Jezik in slovstvo. Razprave in članki. Pridobljeno na: <http://www.ff.uni-lj.si/publikacije/jis/lat1/040/12c02.htm> (3. 1. 2012)

Bešter, M. (1996) Funkcionalna pismenost kot osnovni cilj jezikovnega pouka pri predmetu slovenski jezik. Didakta. 59-62.

Cencič, M. (1998). Timsko delo za spodbujanje vloge učitelja raziskovalce. Vzgoja in Izobraževanje, 29, št. 5.

Evalvacija stanja ter ukrepi za izboljšanje IKT pismenosti.(2008). Pridobljeno na: http://uploadi.www.ris.org/editor/12331382771231318499Porocilo_IKT_v5c.pdf (4. 1. 2012)

Lavtar, D. (2003). Informacijska pismenost. Diplomsko delo. Pridobljeno na: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Lavtar-Darja.PDF> (4. 1. 2012)

Možina, E. (2001). Pismenost in udeležba odraslih v izobraževanju. Nacionalnega poročilo o pismenosti odraslih v Sloveniji, CEPS. Pridobljeno na: http://www.see-educoop.net/education_in/pdf/pismenost_odrasli-slo-svn-t07.pdf (27. 2. 2012)

Nacionalna strategija za razvoj pismenosti. (2005). Pridobljeno na: <http://pismenost.acs.si/datoteke/komisija/strategija.pdf> (3. 1. 2012)

Novljan, S. (2002). Informacijska pismenost. Izvirni znanstveni članek. Knjižnica. Ljubljana, 2002. Pridobljeno na: <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/Izvodi/K0204/novljan.pdf> (30. 1. 2012)

OECD & Statistics Canada. (1995). Literacy, Economy and Society. Results of the first International Adult Literacy. Pridobljeno na: http://www.parl.gc.ca/Content/HOC/Committee/411/FINA/WebDoc/WD5138047/411_FINA_PBC2011_Briefs%5CCanadian%20Literacy%20and%20Learning%20Network%20E.pdf (3. 1. 2012)

Skubic, D. (2010). Funkcionalna pismenost bodočih vzgojiteljev ter učiteljev razrednega pouka. Pridobljeno na: <http://www.dlib.si/preview/URN:NBN:SI:DOC-TNM3XMMZ/4a598d81-7cca-4a45-abb6-e77bd122def9?&language=eng> <http://www.dlib.si/preview/URN:NBN:SI:DOC-TNM3XMMZ/4a598d81-7cca-4a45-abb6-e77bd122def9?&language=eng> (4. 1. 2012)

Žagar, V. (2010). Pridobljeno na: <http://www.e-neo.si/si/atraktivno/arhiv/funkcionalna-nepismenost-mladih/> (3. 1. 2012)

PRILOGE

PRILOGA A: ANKETNI VPRAŠALNIK

ANKETA: SMO FUNKCIONALNO PISMENI?

Pozdravljeni, sva Janja in Zala (učenki Osnovne Šole Ormož) in delava raziskovalno nalogo na temo *Smo funkcionalno pismeni?*. Anketa, ki je pred vami, predstavlja eksperimentalni del najine naloge. Prosiva, da odgovorite na spodnja vprašanja. Anketa je anonimna.

Hvala lepa, Janja in Zala

---

1. Država bivanja: (Obkrožite.)

- a) Slovenija   b) Norveška

2. Občina bivanja: (Obkrožite.)

- a) Občina Ormož   b) Občina Ptuj   c) Občina Maribor   d) občina Kvinnherad

3. Starost (Obkrožite.):

- a) osnovnošolec   b) srednješolec   c) študent   d) nezaposlena oseba
- e) mlajši zaposleni (do 39 let)   f) starejši zaposleni (nad 40 let)   g) upokojenec

4. Spol: a) moški   b) ženski

5. Izobrazba (Odgovarjajo le mlajši in starejši zaposleni ter upokojenci.) (Obkrožite.):

- a) nedokončana osnovna šola (I. stopnja)
b) dokončana osnovna šola (II. stopnja)
c) nižja poklicna srednja šola (3-letna) (III. stopnja)
d) srednja poklicna srednja šola (4-letna) (IV. stopnja)
e) tehniška srednja šola ali gimnazija (V. stopnja)
f) visokošolsko izobraževanje (VI. stopnja)
g) univerzitetno izobraževanje (VII. stopnja)
h) magistrski ali doktorski študij (VIII. stopnja)

6. Kaj je po vašem mnenju funkcionalna pismenost? (Zapišite.)

---

7. Kako pogosto potrebujete pomoč oziroma razlago pri: (Obkrožite.)

1 – nikoli	2 – redko	3 – občasno	4 – pogosto	5 - vedno	
a) branju in razumevanju časopisnih člankov?	1	2	3	4	5
b) branju in razumevanju uradnih informacij, upravnih odločb?	1	2	3	4	5
c) izpolnjevanju obrazcev, prijave?	1	2	3	4	5
d) branju in razumevanju navodil za uporabo zdravil in preparatov?	1	2	3	4	5
e) branju in razumevanju navodil in priročnikov za gospodinjstvo in tehničnih naprav?	1	2	3	4	5
f) opravljanju osnovnih matematičnih operacij, to je seštevanju, odštevanju, množenju in deljenju?	1	2	3	4	5
g) pisanju uradnih pisem?	1	2	3	4	5

8. Kako pogosto v vsakdanjem življenju opravljate naslednje: (Obkrožite.)

1 – nikoli	2 – redko	3 – občasno	4 – pogosto	5 - vedno	
a) obiščete javno knjižnico	1	2	3	4	5
b) greste v kino, gledališče ali na koncert?	1	2	3	4	5
c) si ogledate športne prireditve ali na njih sodelujete?	1	2	3	4	5
d) pišete besedila (npr. pisma, zapiske...) z roko?	1	2	3	4	5
e) obiščete knjigarno (fizično knjigarno - stavbo)?	1	2	3	4	5
f) obiščete spletno knjigarno?	1	2	3	4	5

9. Na splošno ocenite naslednje sposobnosti, ki jih potrebujete v vsakdanjem življenju. (Obkrožite.)

1 – zelo slabo	2 – slabo	3 – dobro	4 – zadovoljivo	5 - odlično	
a) vaše bralne sposobnosti v slovenščini	1	2	3	4	5
b) vaše sposobnosti pisanja v slovenščini	1	2	3	4	5
c) vaše sposobnosti uporabe programov za pisanje besedil (npr. Microsoft Word)	1	2	3	4	5

d) vaše sposobnosti uporabe programov za izrisovanje tabel in grafov (npr. Microsoft Excel)	1	2	3	4	5
e) vaše sposobnosti uporabe tiskalnika	1	2	3	4	5
f) vaše sposobnosti uporabe mobilnega telefona	1	2	3	4	5
g) vaše sposobnosti uporabe digitalnega fotoaparata	1	2	3	4	5
h) vaše sposobnosti uporabe kamere	1	2	3	4	5
i) vaše sposobnosti uporabe interneta	1	2	3	4	5
j) vaše znanje angleščine	1	2	3	4	5

10. Imate doma osebni ali prenosni računalnik? (Obkrožite.) a) DA b) NE

11. Kako pogosto uporabljate osebni računalnik za: (Obkrožite.)

1 - nikoli	2 – nekajkrat na mesec	3 – enkrat na teden	4 – nekajkrat na teden	5 - dnevno	
a) pisanje in urejanje besedila (npr. Microsoft Word)?	1	2	3	4	5
b) izdelovanje grafov, oblikovanje slik, predstavitev (npr. Microsoft PowerPoint)?	1	2	3	4	5
c) učenje?	1	2	3	4	5
d) pridobivanje informacij s CD-jev in z DVD-jev (npr. poslušanje glasbe, gledanje filmov)?	1	2	3	4	5
e) igranje računalniških iger?	1	2	3	4	5

12. Imate doma dostop do interneta? (Obkrožite.) a) DA b) NE

13. Kako pogosto uporabljate internet za: (Obkrožite.)

1 - nikoli	2 – nekajkrat na mesec	3 – enkrat na teden	4 – nekajkrat na teden	5 - dnevno	
a) elektronsko pošto (email)?	1	2	3	4	5
b) nakupovanje in bančništvo?	1	2	3	4	5
c) iskanje in shranjevanje glasbe?	1	2	3	4	5

d) branje novic in trenutnih dogodkov?	1	2	3	4	5
e) igranje iger?	1	2	3	4	5
f) uporabo socialnih omrežij (npr. Facebook, Netlog, Twitter)?	1	2	3	4	5
g) splošno brskanje (potovanja, zdravstvene informacije, drugo)?	1	2	3	4	5

14. Kako močno se strinjate s spodaj navedenimi trditvami? (Obkrožite.)

1 – močno se ne strinjam	2 – se ne strinjam	3 – niti strinjanje, niti nestrinjanje	4 – se strinjam	5 – močno se strinjam	
a) Računalniki so mi omogočili, da naredim več v krajšem času.	1	2	3	4	5
b) Računalniki so mi omogočili, da lažje dobim koristne informacije.	1	2	3	4	5
c) Računalniki so mi pomagali komunicirati z drugimi ljudmi.	1	2	3	4	5
d) Računalniki so mi pomagali pri doseganju šolskih, poklicnih ciljev.	1	2	3	4	5
e) Z uporabo računalnikov je postalo moje življenje bolj stresno.	1	2	3	4	5
f) Rad bi videl, da mi ne bi bilo treba uporabljati računalnika vsak dan.	1	2	3	4	5

Adaptacija vprašanj: Skubic, D. (2010). Funkcionalna pismenost bodočih vzgojiteljev ter učiteljev razrednega pouka in Lavtar, D. (2003). Informacijska pismenost. Diplomsko delo.